

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут економіки та менеджменту
Кафедра прикладної економіки

Петраш Віктор Русланович

УДК 332.24

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

Дослідження інвестиційної діяльності Івано-Франківського регіону

Бізнес-економіка

(назва освітньої програми)

051 - Економіка

(шифр і назва спеціальності)

/Петраш В.Р./

(підпис ініціали та прізвище здобувача освітнього ступеня)

Науковий керівник

Буй Ю. В., доцент, канд. ек. наук

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Бережницька У.Б.

(підпис) (дата) (ініціали та прізвище)

Рецензент

Паневник Т. М.

(підпис) (дата) (ініціали та прізвище)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Івано-Франківськ – 2025

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут Економіки та менеджменту

Кафедра Прикладної економіки

Спеціальність 051 Економіка

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

“ ___ ” _____ 2025_ року

ЗАВДАННЯ

на магістерську роботу студенту

Петрашу Віктору Руслановичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Дослідження інвестиційної діяльності Івано-Франківського регіону

керівник роботи Буй Юлія Вікторівна, кандидат економічних наук

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені наказом вищого навчального закладу від “17” листопада 2025 року № 723/7

2.Срок подання студентом роботи “08” грудня 2025 року

3.Вихідні дані роботи: звітні та статистичні дані Івано-Франківського регіону

4.Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити)

Вступ

1. Теоретико-методичні основи інвестиційної діяльності

2. Аналіз інвестиційної діяльності у Івано-Франківській області

3. Шляхи та напрями розвитку інвестиційної діяльності у Івано-Франківській області

Висновки

Перелік посилань на джерела

Додатки

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

1. Підходи до трактування сутності інвестиційної діяльності

2. Класифікація інвестиційної діяльності

3. Візуалізація сутності поняття активізація інвестиційної діяльності в регіоні

4. Динаміка основних соціально-економічних показників Івано-Франківського регіону

5. Структура капітальних інвестицій Івано-Франківського регіону

6. Структура капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів Івано-Франківського регіону

7. Структура капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів Івано-Франківського регіону

8. Динаміка показників капітальних інвестицій у Івано-Франківському регіоні

9. Динаміка показників капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів у Івано-Франківському регіоні

10. Динаміка показників капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів у Івано-Франківському регіоні

11. Структура капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківському регіоні

6. Дата видачі завдання “14” листопада 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Номер і назва етапів магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
Вступ	08.10.25	виконано
1. Теоретико-методичні основи дослідження інвестиційної діяльності	14.10.25	виконано
2. Аналіз інвестиційної діяльності у Івано-Франківській області	20.11.25	виконано
3. Шляхи та напрями розвитку інвестиційної діяльності у Івано-Франківській області	30.11.25	виконано
Висновки	05.12.25	виконано

Студент _____
(підпис)

Петраш В. Р.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Буй Ю. В.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	10
1.1 Дослідження генезису та сутності інвестиційної діяльності регіону.....	10
1.2 Система показників для дослідження інвестиційної діяльності регіону.....	16
1.3 Основні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні.....	22
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	28
2.1 Природні і економічні особливості Івано-Франківського регіону та аналіз основних соціально-економічних показників його діяльності.....	28
2.2 Аналіз структури та динаміки інвестиційної діяльності у Івано-Франківському регіоні	34
2.3 Аналіз показників капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківському регіоні.....	45
Висновки до розділу 2.....	55
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ І РЕГІОНІ.....	57
3.1 Стратегічні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні	57
3.2 Державна регіональна політика щодо фінансового забезпечення інвестиційної привабливості регіонів.....	68

					МР.ЕКП — 27.00.00.000 ПЗ									
Змн.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата	Дослідження інвестиційної діяльності Івано-Франківського регіону									
Розроб.	Петраш В. Р.									Літ.	Арк.	Акрушів		
Перевір.	Буй Ю. В.										5	80		
Реценз.	Паневник Т. М.									ІФНТУНГ, ЕКМ-24-1				
Н. Контр.	Федорович І. В.													
Затверд.	Бережницька У. Б.													

3.3 Проблематика та перспективи розвитку інвестиційної привабливості

регіонів.....	74
Висновки до розділу 3.....	78
ВИСНОВКИ.....	803
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	848

					MP.EKП-27.00.000 ПЗ	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		7

РЕФЕРАТ

У магістерській роботі досліджені основні шляхи та напрями розвитку інвестиційної діяльності у Івано-Франківському регіоні.

Метою даної магістерської роботи є розробка шляхів та напрямів розвитку інвестиційної діяльності у Івано-Франківському регіоні.

Для досягнення даної мети було поставлено та виконано такі завдання:

- дослідити генезис та сутність інвестиційної діяльності регіону;
- розглянути систему показників для дослідження інвестиційної діяльності регіону;
- охарактеризувати основні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні;
- проаналізувати природні та економічні особливості Івано-Франківського регіону та аналіз основних соціально-економічних показників його діяльності;
- дослідити структуру та динаміку інвестиційної діяльності у Івано-Франківському регіоні;
- дослідити аналіз показники капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області;
- сформувати стратегічні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні;
- охарактеризувати державну регіональну політику щодо фінансового забезпечення інвестиційної привабливості регіонів;
- дослідити проблематику та перспективи розвитку інвестиційної привабливості регіонів.

Отримані результати досліджень можуть бути використані з метою підвищення шляхів та напрямів розвитку інвестиційно діяльності у Івано-Франківській області.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, капітальні інвестиції, активізація інвестиційної діяльності, регіон.

ABSTRACT

The master's thesis explores the main ways and directions of investment activity development in the Ivano-Frankivsk region. The purpose of this master's thesis is to develop ways and directions of investment activity development in the Ivano-Frankivsk region.

To achieve this goal, the following tasks were set and completed:

- to investigate the genesis and essence of investment activity in the region;
- to consider a system of indicators for studying investment activity in the region;
- to characterize the main directions of investment activity activation in the region;
- to analyze the natural and economic features of the Ivano-Frankivsk region and analyze the main socio-economic indicators of its activity;
- to investigate the structure and dynamics of investment activity in the Ivano-Frankivsk region;
- to investigate the analysis of capital investment indicators by type of activity in the Ivano-Frankivsk region;
- to form strategic directions for investment activity activation in the region;
- to characterize the state regional policy on financial support for the investment attractiveness of regions;
- to investigate the problems and prospects for the development of the investment attractiveness of regions.

The results of the research can be used to improve the ways and directions of investment activity development in the Ivano-Frankivsk region.

Keywords: investments, investment activity, capital investments, activation of investment activity, region.

ВСТУП

Інвестиційна діяльність є ключовим чинником формування конкурентоспроможності регіону, підвищення його економічної стійкості та забезпечення сталого розвитку. Саме інвестиції виступають основою модернізації виробничих потужностей, упровадження інноваційних технологій, розвитку підприємництва та створення нових робочих місць. У цьому контексті Івано-Франківська область є одним із регіонів України, де поєднання природних ресурсів, людського капіталу та активності місцевого бізнесу створює сприятливі умови для зростання інвестиційної активності.

Для Івано-Франківської області, яка має вигідне географічне положення, значний природно-ресурсний потенціал, високий рівень туристичної привабливості та перспективні напрями промислового й інноваційного розвитку, питання залучення інвестицій набуває особливої актуальності. Потужний туристичний сектор, зокрема Карпатський регіон, сприяє розвитку готельно-ресторанного бізнесу, рекреаційних послуг, транспортної інфраструктури. Водночас область демонструє потенціал у сфері відновлюваної енергетики, деревообробної та харчової промисловості, а також у розвитку креативних та ІТ-індустрій, що підсилює її конкурентні переваги на інвестиційному ринку.

У сучасних умовах регіон зіштовхується не лише з необхідністю активізувати інвестиційні потоки, але й адаптувати свої економічні механізми до викликів зовнішнього середовища — змін ринкової кон'юнктури, воєнного стану, високої конкуренції між регіонами та трансформації глобальних інвестиційних трендів. Нестабільність економічного середовища вимагає від органів влади та бізнесу гнучкості, інноваційності та стратегічного підходу до управління інвестиційними ресурсами. Саме тому дослідження особливостей, проблематики та перспектив інвестиційної діяльності Івано-Франківського регіону є важливим елементом формування ефективної стратегії його розвитку, що дозволяє забезпечити довгострокове зростання і стійкість місцевої економіки.

Метою даної магістерської роботи є розробка напрямів розвитку інвестиційної діяльності у Івано-Франківському регіоні.

Для досягнення даної мети було поставлено та виконано такі завдання:

- дослідити генезис та сутність інвестиційної діяльності регіону;
- розглянути систему показників для дослідження інвестиційної діяльності регіону;
- охарактеризувати основні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні;
- проаналізувати природні та економічні особливості Івано-Франківського регіону та аналіз основних соціально-економічних показників його діяльності;
- дослідити структуру та динаміку інвестиційної діяльності у Івано-Франківському регіоні;
- дослідити аналіз показники капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області;
- сформувані стратегічні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні;
- охарактеризувати державну регіональну політику щодо фінансового забезпечення інвестиційної привабливості регіонів;
- дослідити проблематику та перспективи розвитку інвестиційної привабливості регіонів.

Об'єктом дослідження є теоретико-методичні положення та прикладні аспекти інвестиційної діяльності.

Предметом – розробка шляхів та напрямів розвитку інвестиційної діяльності.

Базою для дослідження стали наукові праці з даної тематики, нормативно-правова база, статистичні дані з відкритих джерел суб'єктів господарювання впродовж останніх п'яти років.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Дослідження генезису та сутності інвестиційної діяльності регіону

Жодна держава з ринковою економічною системою не може забезпечити ефективний розвиток без активного залучення інвестиційних ресурсів. Інвестиційна діяльність, з одного боку, сприяє раціональному використанню надлишкового капіталу, а з іншого — створює умови для досягнення нового якісного рівня розвитку продуктивних сил у країнах, які відчувають дефіцит інвестиційних ресурсів.

Як слушно зазначає Е. М. Забарна, сучасний стан економіки України характеризується значним спадом інвестиційної активності на всіх рівнях господарювання, що призводить до прогресуючого старіння виробничого потенціалу держави [1, с. 62].

Інвестиційна діяльність виступає одним із головних джерел та визначальною передумовою сталого розвитку національної економіки й окремих регіонів [43, 45]. Тому ефективна політика щодо залучення інвестицій є необхідною умовою економічного зростання країни у сучасних трансформаційних умовах.

Глибинні трансформаційні процеси, які відбуваються в економіці України, зумовлюють потребу в оновленні теоретичних і методологічних підходів до розуміння базових категорій ринкової економіки. Відповідно, змінюються наукові уявлення про сутність інвестиційної діяльності та її понятійний апарат.

Термін «інвестиції» має комплексний і багатогранний характер, що пояснює відсутність єдиного універсального визначення цього поняття. У різні історичні періоди економічної науки його зміст тлумачився по-різному, що відображало розвиток економічної думки. Саме тому доцільно застосовувати історичний підхід для висвітлення еволюції теорій інвестиційної діяльності у регіональному вимірі.

Інвестиційні концепції пройшли довгий шлях становлення — від античних уявлень про капітал до сучасних неокласичних теорій міжнародного руху інвестиційних потоків.

Деякі дослідники вважають, що перші спроби осмислення сутності інвестицій сягають ще праць давньогрецьких філософів — Платона, Ксенофонта та Арістотеля. У своїх міркуваннях вони аналізували процеси примноження та використання державного багатства, приділяючи меншу увагу механізмам його формування [3, с. 44].

У сучасному розумінні поняття інвестицій охоплює накопичені ресурси, що є результатом обмеження поточного споживання і спрямовуються на досягнення більшої вигоди в майбутньому [4, с. 45].

Перший етап розвитку інвестиційної теорії в новий історичний період пов'язують із добою великих географічних відкриттів XV–XVI ст. та формуванням основ меркантилістичної теорії інвестицій. Згідно з історико-економічними джерелами, у цей час прототипами сучасних інвестиційних категорій виступали такі поняття, як «гроші», «заощадження», «нагромадження», «капітал».

До представників цього напрямку належать Т. Манн, Д. Юм, Дж. Ло, В. Стаффорд, Г. Скаруффі, Ж. Кольбер, Й. Бехер, Л. Зерендорф та інші. Прихильники меркантилізму ототожнювали національне багатство з обсягом грошових ресурсів, зокрема дорогоцінних металів, наголошуючи на необхідності їхнього припливу до країни як засобу підтримання позитивного зовнішньоторговельного балансу.

Поняття «інвестиції» належить до числа базових і найпоширеніших категорій економічної науки. У працях як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників простежується відсутність єдиного підходу до трактування термінів «інвестиції» та «інвестиційна діяльність». Таке різноманіття поглядів зумовлене багатогранністю й широким змістом, який охоплює ця економічна категорія.

Різноманіття економічних шкіл і наукових напрямів обумовлює існування численних дефініцій поняття «інвестиції». Етимологічно цей термін походить від латинського *invest* — «вкладати» [5]. Інша версія вказує на походження від латинського слова *investio*, що означає «одягаю» [1, с. 345]. З розвитком економічної думки зміст та форми прояву інвестицій зазнавали змін, унаслідок чого дана категорія набувала нових ознак і функцій.

Узагальнюючи наукові підходи до визначення сутності інвестицій, можна виокремити кілька основних напрямів:

- розуміння інвестицій як витрат, пов'язаних із створенням нових виробничих потужностей, фінансуванням будівництва та розвитком людського капіталу (зокрема освіти);
- трактування інвестицій як вкладення капіталу з метою його подальшого приросту;
- визначення інвестицій як процесу залучення економічних ресурсів для отримання прибутку та/або досягнення інших позитивних результатів їх використання.

Варто зазначити, що окремі автори обмежують результативність інвестиційної діяльності лише фінансовим аспектом — приростом капіталу, не враховуючи соціальні чи екологічні ефекти, які також можуть бути важливими наслідками інвестиційного процесу.

Узагальнюючи численні підходи до визначення сутності інвестиційної діяльності, можна виокремити такі її ключові риси:

- інвестиційна діяльність розглядається як процес пошуку, залучення та ефективного використання інвестиційних ресурсів, що передбачає обмін капіталом і відшкодування понесених витрат;
- інвестиційна діяльність виступає сукупністю заходів суб'єктів господарювання, спрямованих на залучення та реалізацію інвестиційних проєктів;
- інвестиційна діяльність є системою дій, орієнтованих на отримання прибутку або досягнення певних соціально-економічних ефектів.

У процесі еволюції наукових підходів до тлумачення сутності інвестиційної діяльності поступово зміщувався акцент від кількісних результатів — зокрема, нарощення капіталу, одержання доходу чи збагачення (використання коштів з метою одержання ще більших коштів) — до якісних характеристик інвестування. У сучасному розумінні інвестиційна діяльність трактується як процес вкладення економічних ресурсів у пріоритетні сфери розвитку, спрямований не лише на отримання фінансового прибутку, а й на досягнення соціальних, екологічних, інноваційних ефектів та підвищення конкурентоспроможності економіки (рис. 1.1).

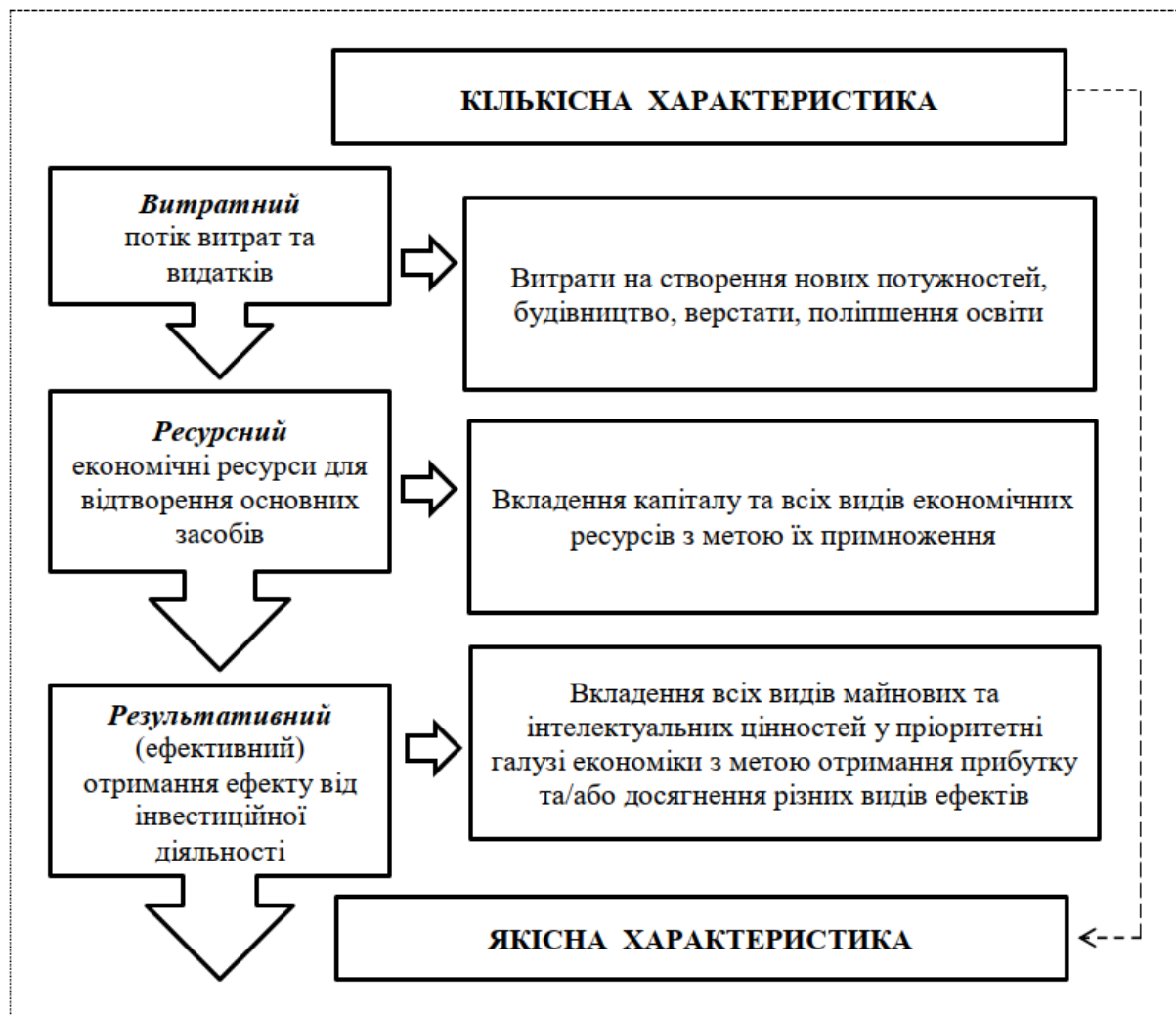

Рисунок 1.1 — Підходи до трактування сутності інвестиційної діяльності

Слід зазначити, що феномен інвестиційної діяльності є складним і багатовимірним, що зумовлює відсутність єдиного погляду серед дослідників щодо його сутності. Різноманіття теоретичних підходів до розкриття цього поняття дає змогу глибше зрозуміти природу інвестиційного процесу, визначити механізми його ефективного залучення та державного регулювання.

Систематизація наукових поглядів дозволяє виокремити три основні підходи до трактування інвестиційної діяльності:

- витратний підхід, що зосереджується на обсягах і структурі вкладених ресурсів;
- ресурсний підхід, який розглядає інвестиції як інструмент розвитку та оновлення капіталу;
- результативний (ефективний) підхід, який оцінює інвестиційну діяльність через призму отриманих економічних, соціальних чи інноваційних результатів.

Поглиблене розуміння сутності інвестиційної діяльності забезпечується завдяки її широкій класифікації, яка базується на сукупності ознак, що дозволяють об'єднати інвестиції в однорідні групи за певними критеріями. У науковій та економічній літературі представлено різноманітні підходи до класифікації інвестицій, що відображають різні аспекти їхнього змісту та функціонального призначення. На основі узагальнення існуючих підходів доцільно систематизувати інвестиційну діяльність за основними класифікаційними ознаками (рис. 1.2).

Інвестиційні кризи засвідчили неефективність централізованої системи управління, унаслідок чого регулювання інвестиційної діяльності поступово зміщується на регіональний рівень. Саме на цьому рівні найчіткіше проявляються поточні потреби розвитку та визначаються оптимальні механізми активізації інвестиційних процесів [7]. На мезорівні ключового значення набувають такі категорії, як інвестиційна привабливість регіону, інвестиційний клімат, потенціал, ризик та активність. Раціональний підхід до оцінювання зазначених аспектів забезпечує ефективне проведення структурної

трансформації економіки та стимулює розвиток інвестиційної діяльності як у межах окремих регіонів, так і держави загалом.

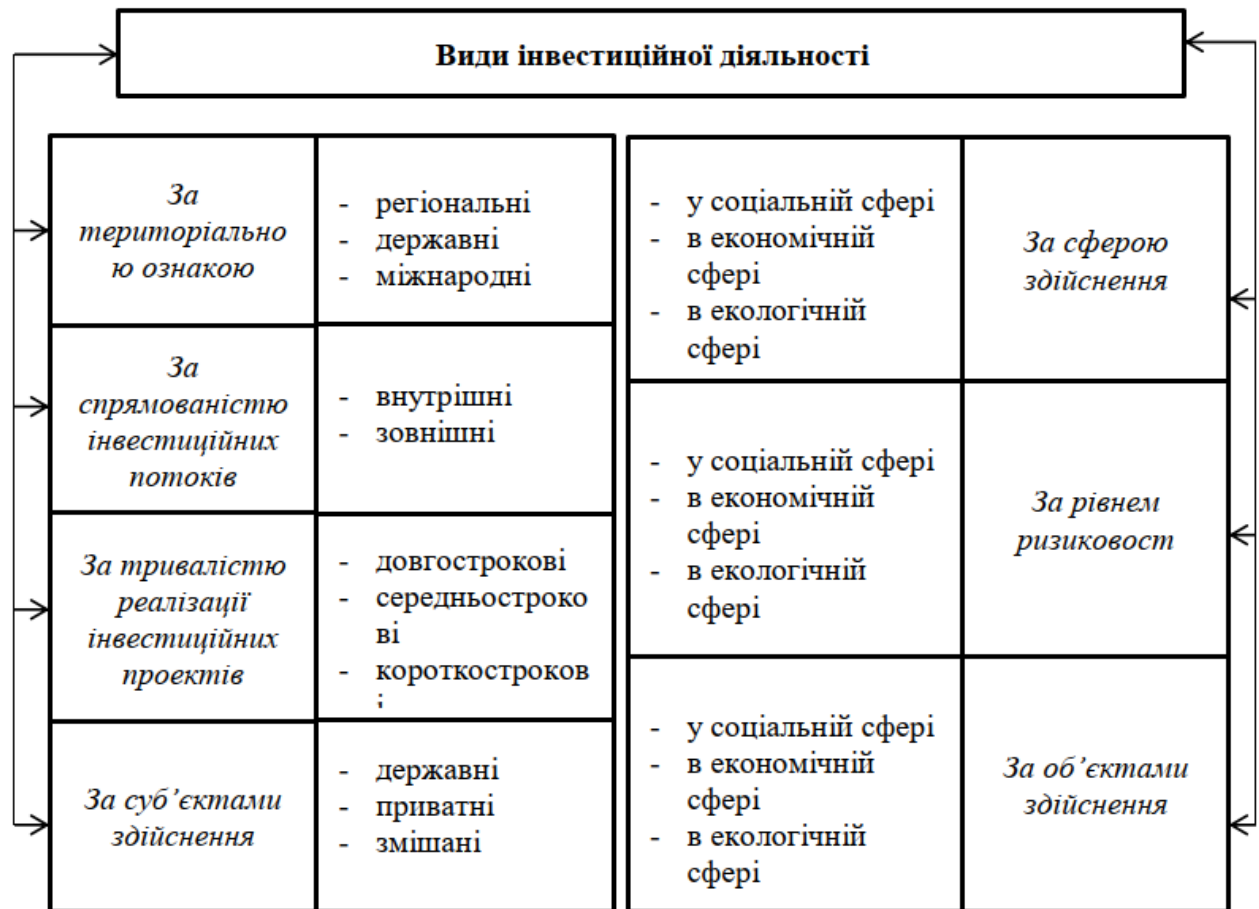

Рисунок 1.2 — Класифікація інвестиційної діяльності

Дослідження інвестиційних процесів на всіх рівнях управління має важливе значення, оскільки кожен із них розкриває окремі сторони інвестиційної діяльності, взаємно доповнюючи інші. Такий комплексний підхід створює передумови для більш глибокого аналізу соціально-економічних проблем у сфері інвестицій і пошуку ефективних шляхів їх вирішення. У межах даної роботи основна увага зосереджена саме на регіональному рівні, який має вирішальне значення для активізації інвестиційної діяльності.

Як зазначає Е. Забарна, саме на регіональному рівні все більш виразно проявляється концентрація інвестиційного потенціалу [1, с. 63]. Аналіз наукових підходів до тлумачення поняття «інвестиційна діяльність» свідчить про відсутність єдиного універсального визначення, яке б охоплювало всі аспекти її реалізації. У межах авторського підходу інвестиційну діяльність

регіону доцільно розглядати як цілеспрямовану систему дій і заходів щодо залучення інвестицій у різні сфери господарства з урахуванням специфіки регіонального розвитку, спрямовану на досягнення соціальної, економічної та екологічної ефективності.

Отже, дослідження еволюції теоретичних підходів до визначення інвестиційної діяльності дозволяє виокремити три основні концепції її трактування: ресурсну, витратну та результативну. Їх розвиток відбувався шляхом переходу від кількісних до якісних характеристик оцінки результатів інвестиційної діяльності. З'ясовано, що інвестиційна діяльність охоплює три рівні реалізації — макро-, мезо- та мікрорівень, що забезпечує комплексний підхід до її дослідження.

1.2 Система показників для дослідження інвестиційної діяльності регіону

Ключовою передумовою формування сприятливого інвестиційного клімату регіону виступає його інвестиційна діяльність. Навіть незначне її зростання є важливим кроком на шляху виходу країни з економічної кризи. Проте для досягнення стійкого та динамічного розвитку необхідна системна й послідовна робота у цьому напрямі. Ефективне управління процесом підвищення інвестиційної діяльності можливе лише за умови її комплексного та об'єктивного оцінювання.

На сьогодні існує велика кількість методик визначення рівня інвестиційної діяльності регіонів, кожна з яких має свої переваги та недоліки, що ускладнює вибір найбільш оптимального підходу. Водночас оцінювання й прогнозування інвестиційної діяльності є важливими інструментами визначення потенційних можливостей забезпечення сталого економічного зростання регіону, що відповідає актуальним потребам сучасного етапу розвитку.

У сучасній економічній літературі питання сутності та підходів до оцінювання інвестиційної діяльності висвітлено в численних дослідженнях. З

позиції інвестора вона розглядається як узагальнена характеристика переваг і недоліків об'єкта інвестування. При цьому проводиться суб'єктивна оцінка макроекономічної ситуації в країні чи регіоні, а рівень інвестиційної діяльності визначається ступенем узгодження інтересів інвестора та реципієнта інвестицій. Чим швидше досягається такий компроміс, тим вищою є інвестиційна привабливість території.

Для її визначення застосовується широкий спектр методик, які дозволяють оцінювати інвестиційний потенціал на макро-, мезо- (регіональному), галузевому та мікрорівнях. Більшість учених сходяться на думці, що найбільш ефективним є комплексний підхід, який враховує взаємозв'язок між усіма елементами інвестиційного клімату.

Одним з найпростіших і широко розповсюджених методів оцінки є метод визначення терміну окупності інвестицій. Термін окупності визначається підрахунком числа років, протягом яких інвестиції будуть погашені за рахунок одержуваного доходу (чистих грошових надходжень). Якщо грошові доходи (прибуток) надходять по роках нерівномірно, то строк окупності дорівнює періоду часу (числу років), за який сумарні чисті грошові надходження (кумулятивний дохід) перевищать величину вкладених інвестицій.

У загальному вигляді формула розрахунку строку окупності інвестицій (PP) має такий вигляд:

$$PP = \sum P_n \geq IC, \quad (1.1)$$

де P_n - чистий грошовий дохід, обумовлений інвестиціями. Розраховується як сума річної амортизації в n -й рік і річного чистого прибутку за n -й рік;

IC - величина інвестицій.

Метод розрахунку терміну окупності найбільш простий з погляду застосовуваних розрахунків і прийнятний для ранжирування інвестиційних проектів з різними термінами окупності. Однак він має ряд істотних недоліків.

По-перше, він не робить розходження між проектами з однаковою сумою загальних (кумулятивних) грошових доходів, що по-різному розподілені по періодах реалізації інвестиційного проекту.

По-друге, даний метод не можна застосувати для нестандартних інвестиційних проектів, у яких вкладення засобів (інвестиції) здійснюються не тільки на початку реалізації проекту, але і по ходу його реалізації.

Однак у цілому ряді випадків застосування цього найпростішого методу є доцільним. Наприклад, при високому ступеню ризику інвестицій, коли підприємство зацікавлене повернути вкладені кошти в найкоротший термін, при швидких технологічних змінах у галузі чи при наявності в підприємства проблем з ліквідністю основним параметром, прийнятим до уваги при оцінці і виборі інвестиційних проектів, є саме термін окупності інвестицій.

Іншим досить простим методом оцінки інвестиційних проектів є метод розрахунку коефіцієнта ефективності інвестицій (бухгалтерської рентабельності інвестицій).

Коефіцієнт ефективності інвестицій розраховується шляхом ділення суми прибутку, отриманого в ході реалізації проекту, на загальну величину інвестицій протягом реалізації інвестиційного проекту. У якості прибутку розглядається бухгалтерський прибуток за винятком відрахувань у бюджет. Якщо після закінчення терміну аналізованого проекту передбачається наявність залишкової вартості основних засобів (термін проекту менше терміну амортизації устаткування, тобто не уся вартість устаткування списана протягом терміну проекту), то вона повинна бути виключена. Формула його розрахунку має такий вигляд:

$$ARR = \frac{PN}{1/2(IC + RV)}, \quad (1.2)$$

де ARR - коефіцієнт ефективності інвестицій;

RV - ліквідаційна вартість обладнання;

IC - середня величина початкових інвестицій;

PN - середньорічний прибуток за час дії проекту.

Формула розрахунку коефіцієнта ефективності інвестицій має окремі особливості. Перша із них полягає в тому, що як економічний ефект тут використовують чистий прибуток, а не грошовий потік. Друга особливість — чистий прибуток беруть без урахування його поточної вартості. Це, безумовно,

з одного боку, спрощує розрахунки, але, з іншого, може призвести до неправильного тлумачення одержаних результатів

У теорії інвестування для оцінки інвестиційних проектів найчастіше застосовують критерій чистої приведеної вартості (NPV) проекту.

Чиста приведена вартість проекту (NPV) являє собою інтегровану вартість усього потоку платежів, приведену на сучасний момент часу, тобто на момент початку реалізації проекту. Дана величина є характеристикою прибутковості проекту і вона визначається за наступною формулою:

$$NPV = \sum \frac{P_n}{(1+r)^n} - IC, \quad (1.3)$$

де *NPV* - чиста приведена вартість;

P_n - грошовий потік упродовж *n* років;

r - ставка дисконту;

IC — сума початкових інвестицій.

Таким чином, чиста приведена вартість дорівнює різниці між дисконтованою вартістю та сумою інвестицій.

Роблячи аналіз результатів NPV, можна сказати, що у випадку негативної величини (NPV<0) проект визнається нерентабельним, тобто вкладення засобів у даний проект робити не варто.

Якщо ж отримана величина позитивна (NPV>0), то такий проект є прибутковим і для ухвалення рішення щодо вкладення в нього засобів інвестору варто робити подальший аналіз, наприклад, порівнюючи значення NPV даного проекту з альтернативними проектами або проводити порівняння за іншими критеріями.

У тому випадку, якщо чиста приведена вартість дорівнює нулю, проект не можна оцінити ні як прибутковий, ні як збитковий, необхідне використання інших методів порівняння. При порівнянні декількох альтернативних проектів перевага надається тому проекту, що характеризується більшою чистою приведеною вартістю. Використання методу чистої приведеної вартості інвестицій дозволяє також враховувати при прогностичних розрахунках фактор інфляції і фактор ризику, у різній мірі властиві різним проектам.

Якщо інвестиції здійснюються не одноразово, а має місце тривалий процес інвестування, розрахунки за формулою будуть не зовсім коректні. Крім того, можливо, що після завершення проекту обладнання, яке відпрацювало запланований період, буде продане за своєю залишковою вартістю. У такому разі необхідно використовувати формулу:

$$NPV = \sum \frac{P_n}{(1+r)^n} - \sum \frac{IC}{(1+r)^n} + \sum \frac{RC}{(1+r)^n} \quad (1.4)$$

де RC — ліквідаційна вартість обладнання.

Показник внутрішньої норми прибутковості проекту (IRR) являє собою таку ставку дисконту, при якій значення чистої приведеної вартості проекту буде дорівнювати 0, що фактично для інвестора буде означати рівну цінність альтернатив вкладення засобів в інвестиційний проект або вкладення їх у банк під ставку відсотка, рівну IRR . Значення показника внутрішньої норми прибутковості визначає деякий запас міцності інвестиційного проекту. Величина IRR обчислюється з наступного вираження:

$$IRR = r \text{ при } NPV=0 \quad (1.5)$$

Здійснюючи аналіз отриманих результатів, можна говорити, що у випадку, коли значення IRR менше значення діючої ставки дисконту r , то інвестору варто відмовитися від вкладення засобів у даний інвестиційний проект, оскільки таке вкладення буде нерентабельним. Якщо ж IRR більше існуючої ставки дисконту, то проект є рентабельним і вкладення в нього засобів доцільно. Для остаточного ухвалення рішення з приводу вкладення інвестицій інвестору варто зробити подальший аналіз даного проекту, точніше, зробити порівняння показника IRR даного проекту з аналогічними показниками альтернативних проектів.

Застосування методу чистої приведеної вартості, незважаючи на існуючі труднощі його розрахунку, є більш кращим, ніж застосування методу оцінки строку окупності й ефективності інвестицій, оскільки враховує часові складові грошових потоків. Застосування цього методу дозволяє розраховувати та порівнювати не тільки абсолютні показники (чисту приведену вартість), але й

відносні показники, до яких відноситься рентабельність інвестицій. Формула розрахунку індексу рентабельності така:

$$PI = \sum \frac{P_n}{(1+r)^n} / IC \quad (1.6)$$

Таким чином, інвестиції виправдані лише тоді, коли їхня рентабельність вища за ціну цих інвестицій (IC). Тобто $PI > IC$.

Формула (1.6) має базовий характер і залежно від конкретних умов можлива її модернізація, як і у випадку з модернізацією формули розрахунку чистої приведеної вартості.

Рентабельність інвестицій, як відносний показник, надзвичайно зручна при виборі одного проекту з ряду альтернативних, що мають приблизно однакові значення чистої приведеної вартості інвестицій, або при комплектуванні портфеля інвестицій, тобто виборі декількох різних варіантів одночасного інвестування коштів, що дають максимальну чисту приведену вартість.

Підсумовуючи, зазначимо, що доцільним є використання методики оцінювання інвестиційної діяльності регіонів, яка б урахувала найважливіші територіальні та галузеві чинники розвитку й спиралася на поєднання вже існуючих підходів. Така методика дозволить забезпечити більш об'єктивну оцінку потенціалу регіонів і сприятиме формуванню сприятливого інвестиційного середовища.

Варто відмітити, що місцева влада виступає ключовим чинником формування сприятливого інвестиційного середовища, оскільки саме від її дій залежить створення умов для приходу інвесторів, ефективної реалізації проектів, розвитку людського потенціалу та підвищення конкурентоспроможності територій.

Беззаперечним лідером серед інструментів реалізації інвестиційної політики на регіональному рівні залишаються особисті контакти керівництва області з потенційними інвесторами та участь регіону у виставкових, презентаційних і інформаційних заходах, залучення і реалізація інвестиційних проектів, особливо іноземних, вимагають високої якості та професійного опрацювання інвестиційних проектів, що подаються на розгляд інвесторів.

1.3 Основні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні

На сучасному етапі, у зв'язку з реалізацією політики децентралізації державного управління, значення регіонів у забезпеченні належної якості життя населення істотно зростає. Водночас ефективне впровадження ринкових перетворень, досягнення стабільного економічного розвитку України та зменшення диспропорцій соціально-економічного розвитку територій є неможливими без достатнього залучення інвестиційних ресурсів, зокрема у сферу екологічного інвестування, що охоплює фірмовий, державний та міжнародний рівні.

Основною метою реалізації інвестиційної діяльності на регіональному рівні є забезпечення максимальної соціально-економічної та екологічної ефективності, що створює передумови для активного розвитку територій. Однак рівень інвестиційної активності в регіонах України залишається недостатнім. Наявна економічна й політична нестабільність значно ускладнює реалізацію інвестиційних проєктів і знижує зацікавленість іноземних інвесторів.

До ключових причин низької інвестиційної активності регіонів належать: високий рівень корупції та бюрократії, поширеність тіньової економіки, недосконалість судової та податкової систем, часті зміни законодавства, відсутність належних гарантій для інвесторів і слабкий розвиток інфраструктури. У сукупності ці фактори суттєво обмежують можливості для стабільного залучення капіталу.

Враховуючи зазначене, активізація інвестиційної діяльності виступає однією з основних умов стабілізації та подальшого розвитку регіональної економіки.

Останніми роками простежується тенденція переорієнтації міжнародної інвестиційної політики у напрямі досягнення цілей сталого розвитку. Як слушно зазначає Л. Федулова, у світі відбувається помітне зростання ролі соціального та екологічного складників у системі інвестиційних пріоритетів,

що визначає нові концептуальні підходи до формування інвестиційної стратегії регіонів [14].

Ю. Макогон [15] підкреслює, що міжнародна інвестиційна діяльність спрямована на розв'язання низки актуальних глобальних проблем, таких як охорона довкілля, підтримка країн, що розвиваються, модернізація економіки, реалізація соціальних програм, а також спільне освоєння природних ресурсів.

У доповіді Гру Харлем Брунтланд «Наше спільне майбутнє» (1987 р.) сформульовано визначення сталого розвитку як такого, що задовольняє потреби нинішнього покоління, не ставлячи під загрозу можливості майбутніх поколінь задовольняти власні потреби [16]. Прийняття Програми сталого розвитку до 2030 року засвідчило прагнення міжнародної спільноти до спільного вирішення глобальних викликів через консолідовані дії.

Основним напрямом розвитку України визначено забезпечення сталого розвитку держави, проведення структурних реформ і, як наслідок, підвищення рівня життя населення. Згідно зі Стратегією розвитку, Україна має стати державою з потужною економікою та високим рівнем інноваційності [17, с. 63]. Одним із ключових пріоритетів реалізації Стратегії визначено Програму залучення інвестицій.

Серед факторів забезпечення сталого розвитку регіону важливе місце посідають інвестиційні чинники [18], до яких належать раціональний розподіл інвестиційних ресурсів, ефективне управління інвестиційною діяльністю та досягнення запланованих результатів. Відтак, розвиток інвестиційної діяльності виступає визначальним чинником конкурентоспроможності регіональної економіки [19, с. 32].

Як зазначає П. Беленький, сталий соціально-економічний розвиток регіону можливий лише за умови раціонального використання інвестиційних ресурсів та підвищення їх економічної й соціальної ефективності [20, с. 57].

Концепція сталого розвитку ґрунтується на поєднанні соціальної, економічної та екологічної складових [21]. Як слушно зауважує В. Гришко, рівень сталого розвитку регіону значною мірою визначається обсягами

залучення та освоєння інвестицій, економічна природа яких пов'язана із закономірностями розширеного відтворення: чим активніше розвивається інвестиційний процес, тим швидше відбувається оновлення засобів виробництва та трудових ресурсів. Це, у свою чергу, стимулює пошук перспективних напрямів капіталовкладень і сприяє об'єднанню зусиль на регіональному рівні задля підвищення інвестиційно-інноваційного потенціалу регіону [22].

В умовах військового вторгнення та економічної рецесії, яку переживає Україна, інвестиційні процеси в регіонах потребують нових підходів до формування та вдосконалення механізмів їх реалізації. Основним чинником досягнення позитивних результатів інвестиційної діяльності у сфері соціально-економічного розвитку регіону є її активізація. Саме активізація інвестиційної діяльності виступає ключовою складовою економічної політики держави, що забезпечує стає економічне зростання як країни в цілому, так і окремих її регіонів [23].

В економічній науці значну увагу приділяють дослідженню поняття «інвестиційна активність». Так, О. Рогач визначає її як показник результативності інвестиційної привабливості, під яким розуміє розвиток і динаміку інвестиційних процесів у регіоні, що характеризуються обсягом та темпами залучення інвестицій в основний капітал [24, с. 28].

Водночас Н. І. Клімова розглядає інвестиційну активність як екстенсивний показник інвестиційної діяльності, зазначаючи, що це ступінь інтенсивності інвестиційних процесів, який відображає рівень використання ресурсного потенціалу та реалізацію інвестиційних можливостей регіональної економічної системи [25].

Отже, проаналізувавши дослідження науковців, доцільно було б зауважити, що інвестиційна активність є показником, що відображає фактичний стан інвестиційних процесів у регіоні. Водночас, з огляду на потребу посилення, стимулювання та прискорення інвестиційної діяльності, доцільно ввести поняття «активізація інвестиційної діяльності». Варто зауважити, що в

науковій літературі це поняття щодо регіонального рівня розкрито неповною мірою.

Загалом, термін «активізація» тлумачиться як процес підвищення активності, поживлення дій, перехід до більш динамічного стану, а також як спонукання до більш енергійної діяльності чи пришвидшення темпів розвитку.

Ю. І. Мискін визначає активізацію інвестиційної діяльності як підвищення рівня інтенсивності дій фізичних і юридичних осіб, а також держави у сфері реалізації інвестицій [26].

Ми ж пропонуємо розглядати активізацію інвестиційної діяльності в регіоні як цілеспрямований вплив на інвестиційні процеси, що має на меті забезпечення раціонального розподілу обмежених інвестиційних ресурсів, підвищення їх ефективності та зростання обсягів залучення інвестицій як у кількісному, так і в якісному вимірі [27, с. 135].

Взаємозв'язок основних понять, що розкривають сутність активізації інвестиційної діяльності на регіональному рівні, відображено на рис. 1.3.

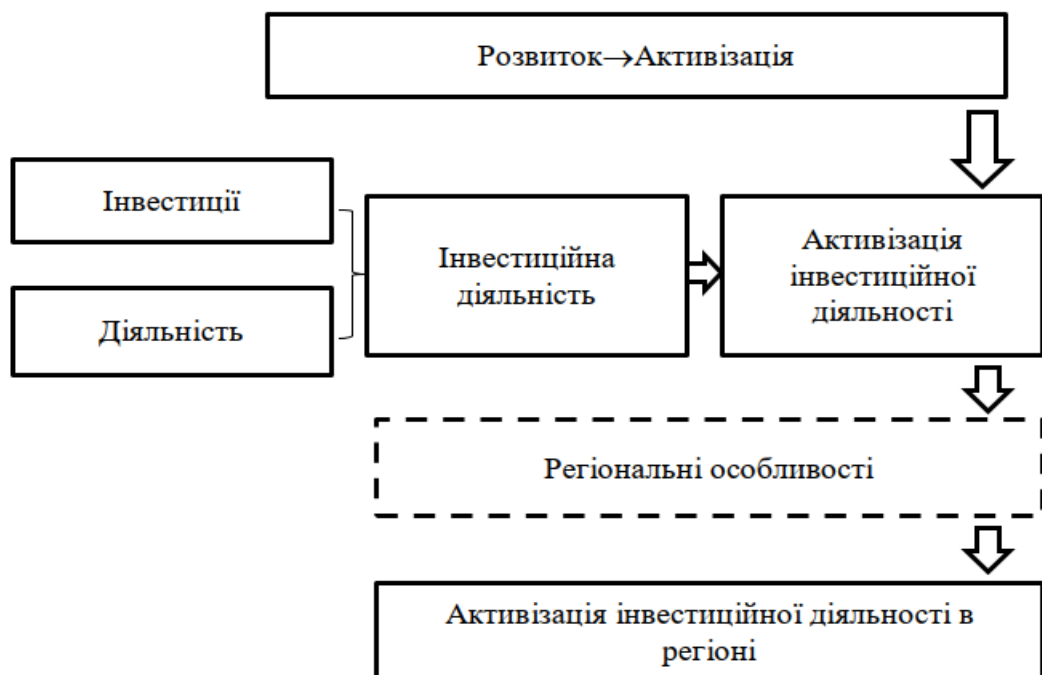

Рисунок 1.3 — Візуалізація сутності поняття активізація інвестиційної діяльності в регіоні

Основна напярми активізації інвестиційної діяльності у регіоні формують основу для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку територій. Ефективна інвестиційна політика на регіональному рівні має бути спрямована на підвищення інвестиційної привабливості, формування сприятливого бізнес-клімату та раціональне використання внутрішнього потенціалу регіону.

Сучасні умови господарювання потребують системного підходу до управління інвестиційними процесами, який поєднує державне регулювання, ініціативу місцевих органів влади та активну участь приватного сектору. Основними передумовами активізації інвестицій є стабільність законодавчої бази, прозорість фінансових відносин, розвиток інфраструктури, зменшення адміністративних бар'єрів і гарантування захисту прав інвесторів.

Важливим чинником виступає орієнтація інвестиційної політики на пріоритети сталого розвитку, що включає не лише економічну вигоду, а й соціальні та екологічні ефекти. Саме комплексне врахування цих аспектів забезпечує формування інноваційноспрямованої, конкурентоспроможної та екологічно безпечної економіки регіону.

Отже, активізація інвестиційної діяльності у регіоні повинна розглядатися як ключовий інструмент підвищення конкурентоспроможності територій, створення нових робочих місць, зростання добробуту населення та досягнення стратегічних цілей сталого розвитку України.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було розглянуто теоретичні та методичні засади дослідження інвестиційної діяльності регіону, визначено її сутність, значення, а також концептуальні підходи до активізації інвестиційних процесів на регіональному рівні.

Проаналізовано еволюцію поняття інвестиційної діяльності та розкрито її зміст як системи економічних відносин, спрямованих на залучення, розподіл і використання інвестиційних ресурсів з метою підвищення конкурентоспроможності регіону. Зазначено, що інвестиційна діяльність є

ключовим чинником економічного зростання, структурних перетворень і формування інноваційного потенціалу регіонів.

Розглянуто методичні підходи до оцінювання інвестиційної діяльності регіону. Узагальнено існуючі методики комплексної оцінки інвестиційної привабливості, виділено їх переваги та недоліки. Обґрунтовано доцільність використання інтегральних показників, що дозволяють урахувати виробничий, фінансовий та соціальний аспекти інвестиційного розвитку.

Визначено базові принципи активізації інвестиційної діяльності регіону, серед яких — підвищення інвестиційної привабливості, ефективне використання ресурсного потенціалу, створення сприятливого інституційного середовища, розвиток партнерських відносин між владою, бізнесом та інвесторами. Зазначено, що активізація інвестиційної діяльності є необхідною умовою забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіону.

Узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що ефективне управління інвестиційними процесами в Івано-Франківському регіоні потребує системного підходу, який поєднує економічні, фінансові, організаційні та соціальні інструменти. Теоретико-методичне підґрунтя, викладене у розділі, створює основу для подальшого аналізу сучасного стану інвестиційної діяльності регіону та розробки практичних рекомендацій щодо її активізації.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ

2.1 Природні та економічні особливості Івано-Франківського регіону та аналіз основних соціально-економічних показників його діяльності

Економіка Івано-Франківського регіону характеризується високим рівнем диверсифікації. Провідними галузями виступають сільське господарство, енергетика, виробництво будівельних матеріалів, добувна та переробна промисловість, а також торгівля.

Завдяки ефективній співпраці з іноземними інвесторами в області створено або модернізовано низку сучасних виробничих підприємств у сферах машинобудування, деревообробки, хімічної промисловості, аграрного сектору та альтернативної енергетики.

Упродовж останніх років Прикарпаття стабільно входить до числа лідерів серед регіонів України за рівнем інвестиційної привабливості. Капітальні вкладення надходять від понад 50 країн світу, серед яких провідну роль відіграють держави Європейського Союзу.

Регіон має значний природно-рекреаційний потенціал. Понад 41% території області вкрито лісами, значна частина площі розташована в гірській місцевості, а численні мінеральні джерела створюють умови для розвитку санаторно-курортної сфери. Активно розвивається альтернативна енергетика, зокрема проєкти у сфері вітрової та сонячної енергії.

Основні природні ресурси області включають:

- паливно-енергетичні — нафту та природний газ;
- хімічні — кам'яну й калійні солі, сірку, фосфорити;
- будівельні матеріали — гіпс, мармур, пісковики, піски, глини.

Важливою перевагою Івано-Франківщини є висококваліфікована та освічена робоча сила. За даними Рейтингу конкурентоспроможності регіонів України, область входить у першу десятку за якістю початкової освіти,

наявністю науково-технічних кадрів та оптимальним співвідношенням між оплатою праці й продуктивністю. В регіоні функціонує 39 закладів вищої освіти, де навчається понад 45,9 тис. студентів.

Подальший розвиток регіону передбачає структурну трансформацію економіки у напрямку формування високотехнологічних галузей із високою доданою вартістю, розширення глибини переробки сировини в деревообробній промисловості, збільшення експортного потенціалу. Пріоритетними залишаються інфраструктурні проєкти, спрямовані на покращення транспортної доступності регіону та створення умов для бізнес-активності.

Завдяки вигідному географічному розташуванню поблизу ринків Східної Європи, наявності кваліфікованих кадрів у сферах інженерії, ІТ, будівництва та електроніки, високому інноваційному потенціалу, а також присутності в області провідних транснаціональних компаній і розвитку туристичної галузі, Івано-Франківщина посідає провідні позиції серед найбільш інвестиційно привабливих регіонів України.

Для аналізу соціально-економічного розвитку області були обрані показники обсягу капітальних інвестицій, обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання, експорт та імпорт товарів, а також кількість зайнятих працівників на підприємствах.

Таблиця 2.1 – Показники соціально-економічного розвитку Івано-Франківського регіону [28].

Показники	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
1	3	4	5	6	6
Обсяг капітальних інвестицій, тис. грн	6338028	12281979	6851489	12002208	16773862
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання, млн. грн	152251320,0	194605278,6	138365047,5	174019413,7	190677027,7
Експорт товарів, тис. дол. США	757650,5	1165242,9	684521,4	649430,3	618776,3
Імпорт товарів, тис. дол. США	639291,3	995715,0	597967,8	555388,1	594841,8
Кількість зайнятих працівників на підприємствах, осіб	112325	109923	101298	98759	97459

Таблиця 2.2 — Динаміка основних показників соціально-економічного розвитку Івано-Франківського регіону

Роки	Факти-чне значен-ня	Абсолютне відхилення		Темпи росту, %		Темпи приросту, %	
		Баз.	Ланц.	Баз.	Ланц.	Баз.	Ланц.
1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг капітальних інвестицій, тис. грн							
2020	6338028			100		100	
2021	12281979	5943951	5943951	193,78	193,78	93,78	93,78
2022	6851489	513461	-5430490	108,10	55,78	8,10	-44,22
2023	12002208	5664180	5150719	189,37	175,18	89,37	75,18
2024	16773862	10435834	4771654	264,65	139,76	164,65	39,76
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання, млн. грн							
2020	152251320,0			100,00		100,00	
2021	194605278,6	42353959	42353958,6	127,82	127,82	27,82	27,82
2022	138365047,5	-13886273	-56240231	90,88	71,10	-9,12	-28,90
2023	174019413,7	21768094	35654366,2	114,30	125,77	14,30	25,77
2024	190677027,7	38425708	16657614	125,24	109,57	25,24	9,57
Експорт товарів, тис. дол. США							
2020	757650,5			100,00		100,00	
2021	1165242,9	407592,46	407592,462	153,80	153,80	53,80	53,80
2022	684521,4	-73129,07	-480721,53	90,35	58,74	-9,65	-41,26
2023	649430,3	-108220,1	-35091,063	85,72	94,87	-14,28	-5,13
2024	618776,3	-138874,2	-30654,037	81,67	95,28	-18,33	-4,72
Імпорт товарів, тис. дол. США							
2020	639291,3			100,00		100,00	
2021	995715,0	356423,75	356423,752	155,75	155,75	55,75	55,75
2022	597967,8	-41323,48	-397747,23	93,54	60,05	-6,46	-39,95
2023	555388,1	-83903,18	-42579,7	86,88	92,88	-13,12	-7,12
2024	594841,8	-44449,48	39453,7	93,05	107,10	-6,95	7,10
Кількість зайнятих працівників на підприємствах, осіб							
2020	112325			100,00		100,00	
2021	109923	-2402	-2402	97,86	97,86	-2,14	-2,14
2022	101298	-11027	-8625	90,18	92,15	-9,82	-7,85
2023	98759	-13566	-2539	87,92	97,49	-12,08	-2,51
2024	97459	-14866	-1300	86,77	98,68	-13,23	-1,32

Динаміка капітальних інвестицій у регіоні демонструє хвилеподібний, але виразно зростаючий тренд. За п'ять років обсяг інвестицій збільшився із 6,3 млрд грн до 16,7 млрд грн, що означає зростання на 164%. Це вказує на зміцнення економічної активності й підвищення інвестиційної привабливості регіону. У 2021 році інвестиції майже подвоїлися. Основними причинами стали відновлення економіки після пандемічного спаду 2020 року; активізації державних і приватних інвестиційних програм; реалізація проєктів у промисловості та інфраструктурі після періоду обмежень Covid-19. Динаміка капітальних інвестицій у 2020–2024 рр. демонструє загальний висхідний тренд із двома потужними хвилями зростання (2021 та 2023–2024 рр.) після короткострокових спадів. На основі цього можемо зробити висновок, що регіон має високий потенціал інвестиційної стійкості; інвестиційні процеси швидко реагують на зміни середовища та економічна система здатна до відновлення та прискореного розвитку після військового вторгнення.

Упродовж 2020–2024 років обсяг реалізованої продукції демонструє нелінійний, але загалом зростаючий тренд. Попри коливання, пов'язані з економічними та безпековими факторами, показник у 2024 році перевищує рівень 2020-го на 25,2%, а після падіння 2022 року економіка регіону швидко відновилася. У 2022 рік зафіксоване значне скорочення обсягів реалізації майже на третину. До основних причин які вплинули на зниження можемо віднести зниження купівельної спроможності населення, порушення логістичних ланцюгів, призупинення діяльності частини підприємств, зменшення зовнішнього попиту. У 2023 році спостерігається суттєве покращення ситуації. Регіон демонструє здатність швидко адаптуватися та нарощувати виробництво. Загалом динаміка обсягу реалізованої продукції у 2020–2024 рр. свідчить про пружність та адаптивність регіональної економіки. Після глибокого спаду 2022 року підприємства Івано-Франківської області змогли швидко відновити обсяги реалізації, демонструючи життєздатність та підвищення ефективності виробничої діяльності.

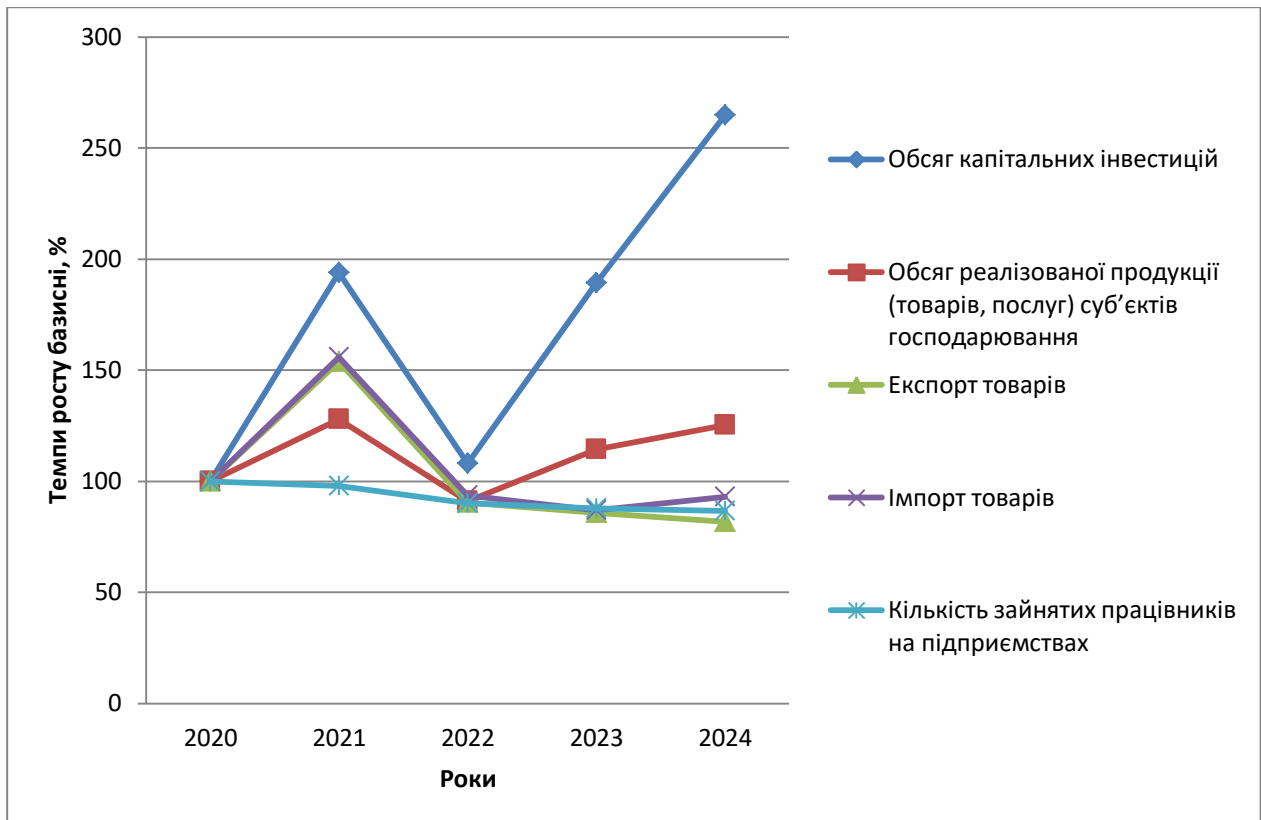

Рисунок 2.1 – Динаміка основних показників соціально-економічного розвитку Івано-Франківського регіону

Показник експорту у 2020–2024 рр. демонструє значну мінливість та спадний тренд після пікового 2021 року. У 2024 році експорт становить лише 53% від рівня 2021 року. Це вказує на суттєвий вплив зовнішніх умов, логістичних обмежень та структурних змін у виробництві області. У 2021 році досліджуваний показник досягнув свого максимального значення, оскільки відбулося активне відновлення глобального попиту після пандемії COVID-19 та розширення постачань продукції деревообробної промисловості, машинобудування, легкої промисловості. У 2022 році регіон зазнає відчутного скорочення експорту майже на 0,5 млрд дол. США, що пов'язано з повномасштабним вторгненням та порушенням логістичних коридорів та загальною нестабільністю зовнішньої торгівлі. Динаміка експорту товарів Івано-Франківської області у 2020–2024 рр. свідчить про нестабільний розвиток та загальний спад, зумовлений системними зовнішніми потрясіннями. Разом із тим, стабілізація рівня експорту у 2023–2024 рр. (хоч і на нижчих позначках)

свідчить про поступове формування нової моделі зовнішньої торгівлі, з більшою орієнтацією на продукцію з високою доданою вартістю та нішеві ринки ЄС.

Імпорт товарів демонструє високу динамічність, однак загальний тренд — помірне зниження після піку 2021 року. У 2024 році обсяги імпорту залишаються меншими за довоєнні, що свідчить про структурні зміни у споживанні, виробництві та логістиці. Динаміка імпорту у 2020–2024 роках відображає загальну економічну нестабільність, але також підкреслює адаптивність бізнесу області. Після піку 2021 року імпорт у 2022–2023 рр. суттєво скоротився через війну, проблеми з логістикою та зменшення купівельного попиту. Однак у 2024 році спостерігається розворот тренду до зростання, що свідчить про поступове відновлення промисловості, модернізацію підприємств, зростання інвестиційної активності, активізацію зовнішньоекономічних зв'язків. Загалом область демонструє потенціал для подальшого нарощування імпортно-експортних операцій та посилення інтеграції у міжнародні ринки.

Динаміка зайнятості у 2020–2024 роках демонструє стійку тенденцію до скорочення. За п'ять років кількість працюючих зменшилася на 14 866 осіб, або приблизно 13,2%. Цей спад відображає як циклічні, так і структурні проблеми ринку праці Івано-Франківської області. За 2020–2024 роки Івано-Франківський регіон зазнав стійкого скорочення зайнятості, що пов'язано з кризовими явищами, міграцією, трансформацією економіки та зниженням інвестиційної активності. Найважчі зміни відбулися у 2022 році, проте у 2023–2024 рр. темпи падіння сповільнилися, що вказує на поступову стабілізацію ринку праці. Ситуація що склалася може спричинити дефіцит кваліфікованої робочої сили, зростання навантаження на підприємства, зниження продуктивності через нестачу персоналу.

2.2 Аналіз структури інвестиційної діяльності у Івано-Франківському регіоні

Інвестиційна діяльність є важливою складовою соціально-економічного розвитку регіону для зміцнення його конкурентоспроможності та фінансової стійкості. Залучення інвестицій на рівні регіону відбувається через активізацію інвестиційної діяльності завдяки створенню сприятливого інвестиційного клімату за умов відповідного державного регулювання та законодавчої підтримки. В умовах військового вторгнення особливої ваги набувають перспективи залучення додаткового інвестиційного капіталу для забезпечення потужних трансформаційних зрушень, зокрема впровадження сучасних інноваційних технологій, технологічне переоснащення підприємств, автоматизація виробництва, можливість проведення фундаментальних та прикладних досліджень, фінансування пріоритетних сфер державного розвитку науки та техніки. Дослідження перспективних секторів для інвестування формуватиме підґрунтя для економічного розвитку та повоєнного відновлення. Широкий спектр можливостей Івано-Франківського регіону та його “безпечність” в умовах військового вторгнення є привабливими для залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Отже, досліджуючи інвестиційну діяльність Івано-Франківського регіону насамперед проаналізуємо структуру інвестицій.

Таблиця 2.3 — Показники інвестиційної діяльності Івано-Франківського регіону

Показники	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Капітальні інвестиції, тис.грн	6338028	12281979	6851489	12002208	16773862
Всього капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів, тис.грн	6172754	12062799	6745448	11778718	16423485
з них					
будівлі житлові	1023117	1520966	1237002	1432830	2058577
будівлі нежитлові	1099742	2409859	1289251	2140043	3867635
інженерні споруди	1192268	3566022	1124060	2231221	2379705

Продовження таблиці 2.3

машини, обладнання та інвентар	1665893	3077561	2113068	3422539	5558358
транспортні засоби	889315	1222036	680032	2235441	2027093
земля	31500	21493	21266	8119	74771
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	62913	2026	78789	19581	6127
Інші матеріальні активи	208006	242836	201980	288944	451219
Всього капітальних інвестицій у нематеріальні активи, тис.грн	165274	219180	106041	223490	350377
з них					
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права (уключаючи розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів), патенти, ліцензії, концесії тощо	-	80217	531	492	7970
програмне забезпечення та бази даних	-	52312	29942	94406	86016

Структура капітальних інвестицій Івано-Франківської області складається із капітальних інвестицій у матеріальні активи та капітальних інвестицій у нематеріальні активи, частка матеріальних активів значно переважає частку нематеріальних активів, зокрема протягом періоду 2020-2024 рр. матеріальні активи знаходилися в межах 97,39% — 98,45%.

Таблиця 2.4 — Структура капітальних інвестицій у Івано-Франківському регіоні

Показники	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Капітальні інвестиції, тис.грн	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Всього капітальних інвестицій у матеріальні активи, тис.грн	97,39	98,22	98,45	98,14	97,91
Всього капітальних інвестицій у нематеріальні активи, тис.грн	2,61	1,78	1,55	1,86	2,09

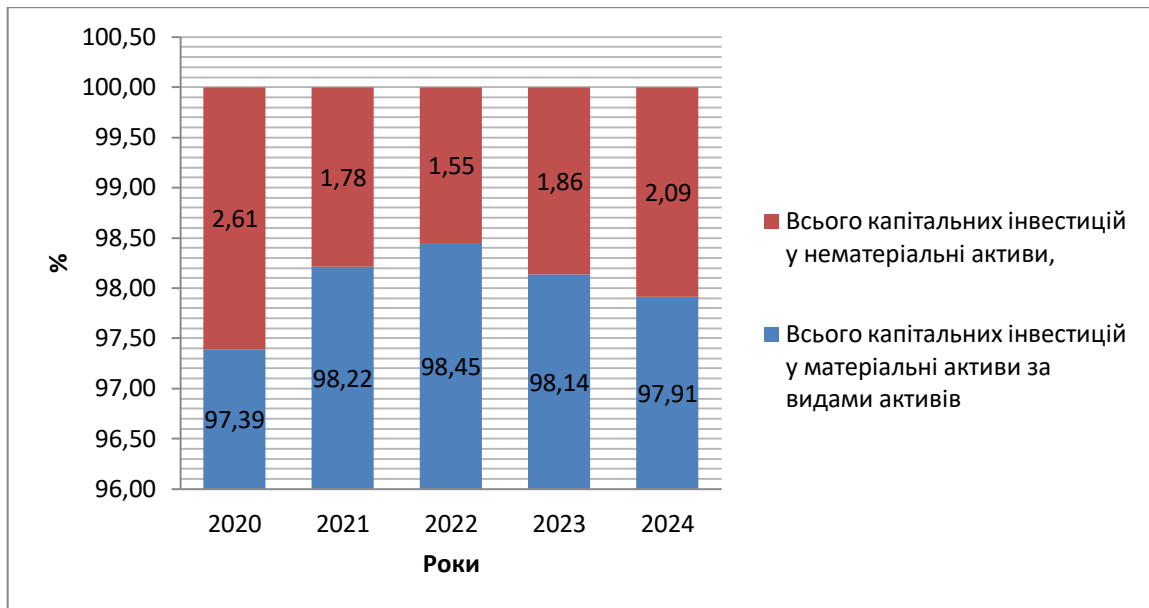

Рисунок 2.2 — Структура капітальних інвестицій Івано-Франківського регіону

Щодо частки капітальних інвестицій у нематеріальні активи, то найбільшого свого значення вона досягала у 2020 р. що склало 2,61%, проте варто відмітити, що протягом 2022-2024 р. частка нематеріальних активів мала тенденцію до зростання. Відсоткове значення матеріальних активів було найбільшим у 2022 р. і досягло 98,45%, а у 2023-2025 рр. відбулося незначне зменшення показника на 98,14% і 97,91% відповідно. Загалом У Івано-Франківській області інвестиції в основному вкладаються у матеріальні активи.

Структура капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів у Івано-Франківській області свідчить що найбільшу кількість інвестицій залучають для фінансування машин, обладнання та інвентаря, відсоткова частка яких із загальної сукупності активів протягом досліджуваного періоду знаходилася в межах 25,51%-33,84%. Вагому частку у структурі інвестицій займають інженерні споруди відсоткова частка яких коливалася від 16,66% до 29,56%, будівлі нежитлові від 17,82% до 23,55%, будівлі житлові від 12,16% до 18,34% та транспортні засоби від 10,08% до 18,98%. Найменшу частку складають довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва, а також інші матеріальні активи, відсоткові частки яких знаходилися в межах 0,02% та 1,17% і 2,01% та 3,37% відповідно.

Таблиця 2.5 — Структура капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів у Івано-Франківській області

Показники	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Всього капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів, тис.грн	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
будівлі житлові	16,57	12,61	18,34	12,16	12,53
будівлі нежитлові	17,82	19,98	19,11	18,17	23,55
інженерні споруди	19,32	29,56	16,66	18,94	14,49
машини, обладнання та інвентар	26,99	25,51	31,33	29,06	33,84
транспортні засоби	14,41	10,13	10,08	18,98	12,34
земля	0,51	0,18	0,32	0,07	0,46
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	1,02	0,02	1,17	0,17	0,04
Інші матеріальні активи	3,37	2,01	2,99	2,45	2,75

Таблиця 2.6 — Структура капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів у Івано-Франківській області

Показники	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Всього капітальних інвестицій у нематеріальні активи, тис.грн		100,00	100,00	100,00	100,00
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права (уключаючи розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів), патенти, ліцензії, концесії тощо	-	36,60	0,50	0,22	2,27
програмне забезпечення та бази даних	-	23,87	28,24	42,24	24,55
інші нематеріальні активи	-	39,53	71,26	57,54	73,18

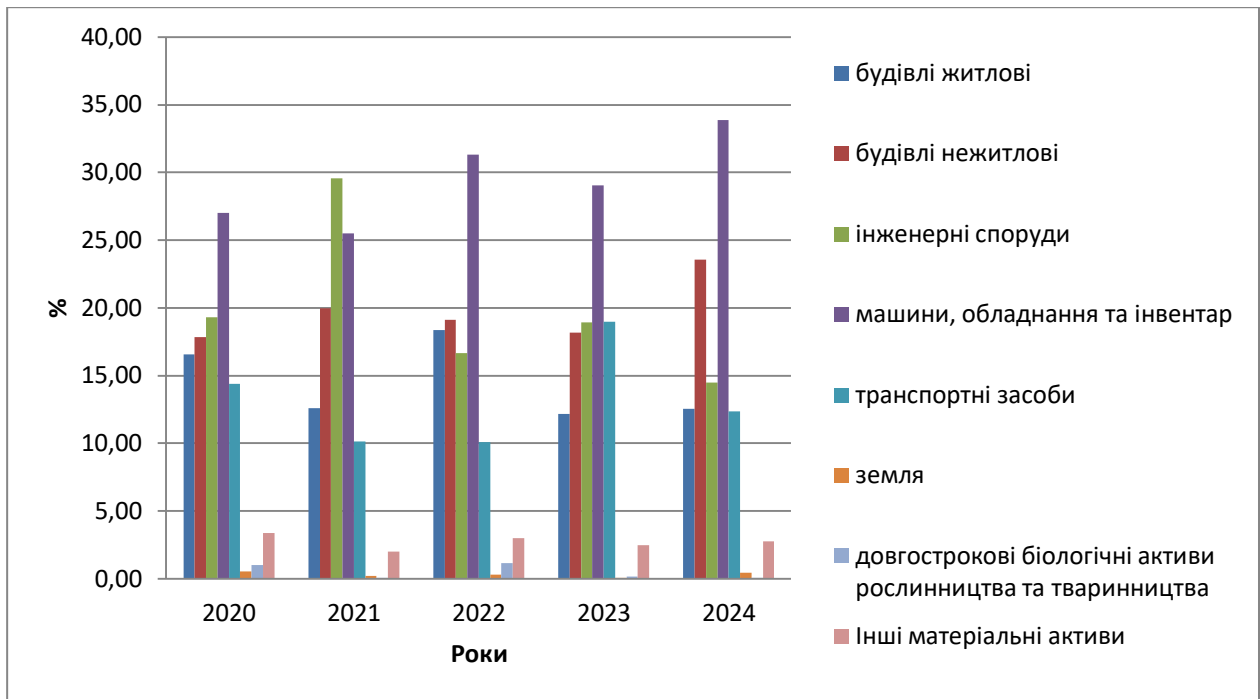

Рисунок 2.3 — Структура капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів Івано-Франківського регіону

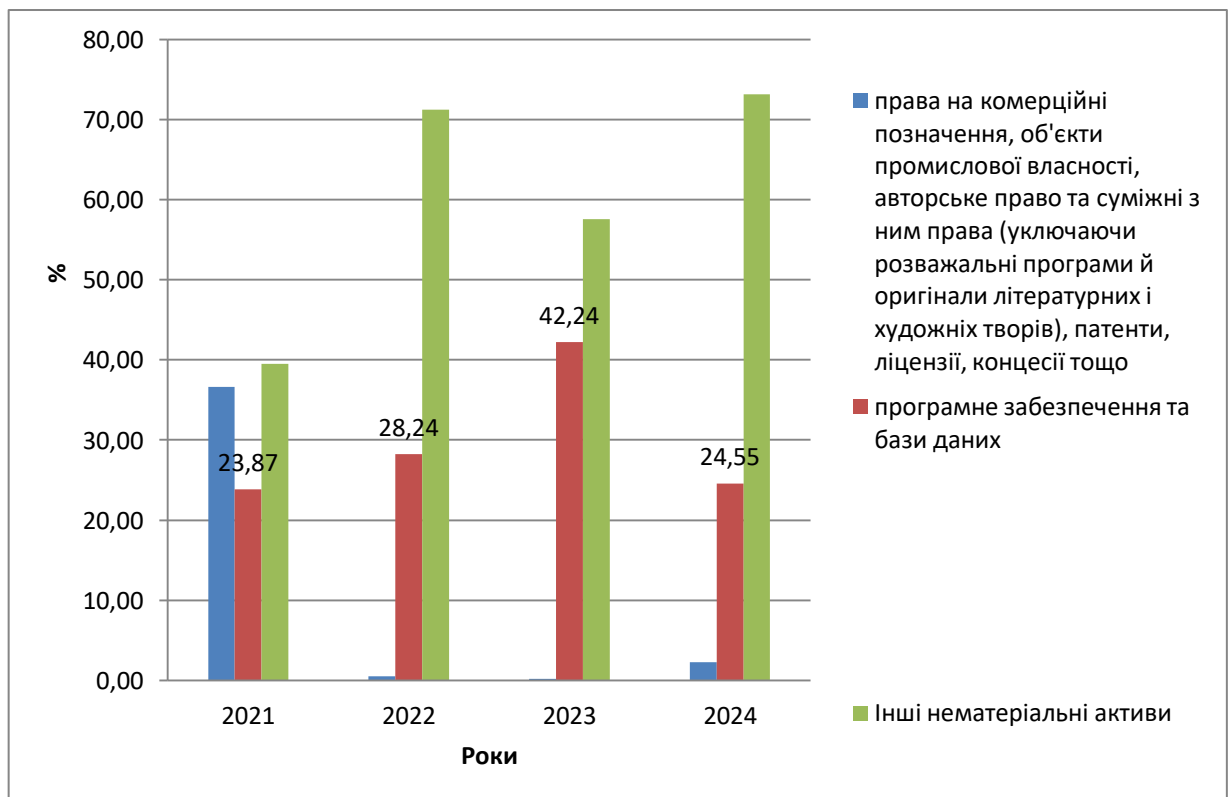

Рисунок 2.4 — Структура капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів Івано-Франківського регіону

Структура капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів у Івано-Франківській області протягом всього аналізованого періоду складалася з прав на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права (уключаючи розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів), патенти, ліцензії, концесії тощо, а також з програмного забезпечення та бази даних і інших нематеріальних активів. Найвагомішу частку серед всієї сукупності вищенаведених активів займають інші нематеріальні активи. Щодо капітальних інвестицій у права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права (уключаючи розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів), патенти, ліцензії, концесії тощо то варто відмітити що їх частка у 2021 р. складала — 36,60 %, проте вже у 2022 р. різко скоротилася до рівня — 0,5%, починаючи з 2024 р. можемо спостерігати незначне зростання показника до рівня 2,27%.

Таблиця 2.7 — Динаміка показників капітальних інвестицій у Івано-Франківській області

Показники	Роки	Фактичне значення	Абсолютний приріст, +/-		Темп росту, %		Темп приросту, %	
			баз	ланц.	баз	ланц.	баз	ланц.
Всього капітальних інвестицій у матеріальні активи	2020	6172754	-	-	100,00	-	100,00	-
	2021	12062799	5890045	5890045	195,42	195,42	95,42	95,42
	2022	6745448	572694	-5317351	109,28	55,92	9,28	-44,08
	2023	11778718	5605964	5033270	190,82	174,62	90,82	74,62
	2024	16423485	10250731	4644767	266,06	139,43	166,06	39,43
Всього капітальних інвестицій у нематеріальні активи	2020	165274	-	-	100,00	-	100,00	-
	2021	219180	53906	53906	132,62	132,62	32,62	32,62
	2022	106041	-59233	-113139	64,16	48,38	-35,84	-51,62
	2023	223490	58216	117449	135,22	210,76	35,22	110,76
	2024	350377	185103	126887	212,00	156,78	112,00	56,78

Динаміка капітальних інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи мала позитивну тенденцію протягом 2023-2024 рр. У 2022 р. можемо спостерігати зменшення інвестицій у матеріальні і нематеріальні активи, до основних причин такого зменшення належить повномасштабне військове вторгнення. Загалом можемо спостерігати позитивну динаміку обох показників відносно базового 2020 р.

Динаміка показників капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів у Івано-Франківській області також має позитивну динаміку по всім показникам, окрім довгострокових біологічних активів рослинництва та тваринництва. Загалом відносно базового періоду 2020 р. приріст капітальних інвестицій відбувся у будівлі житлові, будівлі нежитлові, інженерні споруди, машини, обладнання та інвентар, транспортні засоби, земля та інші матеріальні активи. Щодо ланцюгового темпу приросту, то суттєве зменшення інвестицій можемо спостерігати у 2022 р. відносно 2021 р., за згаданими нами вищезначеними причинами. Найбільші темпи зростання інвестицій відносно базового періоду відбулися у будівлі нежитлові та машини, обладнання та інвентар.

Динаміка показників капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів показала спадну тенденцію щодо інвестицій у права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права (уключаючи розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів), патенти, ліцензії, концесії тощо. Так, відносно базового 2021 р. можемо спостерігати суттєве зниження показника у 2022-2024 рр. на — 99 %. Ситуація дещо покращилася у 2024 р., проте це суттєво не вплинуло на приріст даного показника відносно рівня базового року.

Таблиця 2.8 — Динаміка показників капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів у Івано-Франківській області

Показники	Роки	Фактичне значення	Абсолютний приріст, +/-		Темп росту, %		Темп приросту, %	
			баз	ланц.	баз	ланц.	баз	ланц.
будівлі житлові	2020	1023117	-	-	100	-	100	-
	2021	1520966	497849	497849	148,66	148,66	48,66	48,66
	2022	1237002	213885	-283964	120,91	81,33	20,91	-18,67
	2023	1432830	409713	195828	140,05	115,83	40,05	15,83
	2024	2058577	1035460	625747	201,21	143,67	101,21	43,67
будівлі нежитлові	2020	1099742	-	-	100,	-	100,00	-
	2021	2409859	1310117	1310117	219,13	219,13	119,13	119,13
	2022	1289251	189509	-1120608	117,23	53,50	17,23	-46,50
	2023	2140043	1040301	850792	194,60	165,99	94,60	65,99
	2024	3867635	2767893	1727592	351,69	180,73	251,69	80,73
інженерні споруди	2020	1192268	-	-	100,00	-	100,00	-
	2021	3566022	2373754	2373754	299,10	299,10	199,10	199,10
	2022	1124060	-68208	-2441962	94,28	31,52	-5,72	-68,48
	2023	2231221	1038953	1107161	187,14	198,50	87,14	98,50
	2024	2379705	1187437	148484	199,59	106,65	99,59	6,65
машини, обладнання та інвентар	2020	1665893	-	-	100,00	-	100,00	-
	2021	3077561	1411668	1411668	184,74	184,74	84,74	84,74
	2022	2113068	447175	-964493	126,84	68,66	26,84	-31,34
	2023	3422539	1756646	1309471	205,45	161,97	105,45	61,97
	2024	5558358	3892465	2135819	333,66	162,40	233,66	62,40
транспортні засоби	2020	889315	-	-	100,00	-	100,00	-
	2021	1222036	332721	332721	137,41	137,41	37,41	37,41
	2022	680032	-209283	-542004	76,47	55,65	-23,53	-44,35
	2023	2235441	1346126	1555409	251,37	328,73	151,37	228,73
	2024	2027093	1137778	-208348	227,94	90,68	127,94	-9,32
земля	2020	31500	-	-	100,00	-	100,00	-
	2021	21493	-10007	-10007	68,23	68,23	-31,77	-31,77
	2022	21266	-10234	-227	67,51	98,94	-32,49	-1,06
	2023	8119	-23381	-13147	25,77	38,18	-74,23	-61,82
	2024	74771	43271	66652	237,37	920,94	137,37	820,94
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	2020	62913			100,00		100,00	
	2021	2026	-60887	-60887	3,22	3,22	-96,78	3788,89
	2022	78789	15876	76763	125,23	3888,89	25,23	-75,15
	2023	19581	-43332	-59208	31,12	24,85	-68,88	-68,71
	2024	6127	-56786	-13454	9,74	31,29	-90,26	-100,

Продовження таблиці 2.8

інші матеріальні активи	2020	208006			100,0 0		100,0 0	
	2021	242836	34830	34830	116,7 4	116,7 4	16,74	16,74
	2022	201980	-6026	-40856	97,10	83,18	-2,90	-16,82
	2023	288944	80938	86964	138,9 1	143,0 6	38,91	43,06
	2024	451219	243213	162275	216,9 3	156,1 6	116,9 3	56,16

Таблиця 2.9 — Динаміка показників капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів у Івано-Франківській області

Показники	Роки	Фактичне значення	Абсолютний приріст, +/-		Темп росту, %		Темп приросту, %	
			баз	ланц.	баз	ланц.	баз	ланц.
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права (уключаючи розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів), патенти, ліцензії, концесії тощо	2020	-	-	-	100,00	-	100,00	-
	2021	80217	-	-	100,00	-	100,00	-
	2022	531	-79686	-79686	0,66	0,66	-99,34	-99,34
	2023	492	-79725	-39	0,61	92,66	-99,39	-7,34
	2024	7970	-72247	7478	9,94	1619,92	-90,06	1519,92
програмне забезпечення та бази даних	2020	-	-	-	100,00	-	100,00	-
	2021	52312	-	-	100,00	-	100,00	-
	2022	29942	-22370	-22370	57,24	57,24	-42,76	-42,76
	2023	94406	42094	64464	180,47	315,30	80,47	215,30
	2024	86016	33704	-8390	164,43	91,11	64,43	-8,89

Щодо інвестицій у програмне забезпечення та бази даних то темпи зміни показника були неоднозначними. Зокрема, варто відмітити, що приріст показника у 2023 р. — 180,47% був інтенсивнішим ніж у 2024 р. — 164,43% відносно базового періоду. Щодо ланцюгової зміни показника то у 2023 р. відносно попереднього 2022 р. приріст склав — 215,3%, проте вже у 2024 р. відносно 2023 р. відбувся негативний приріст показника, що склав — -8,89%.

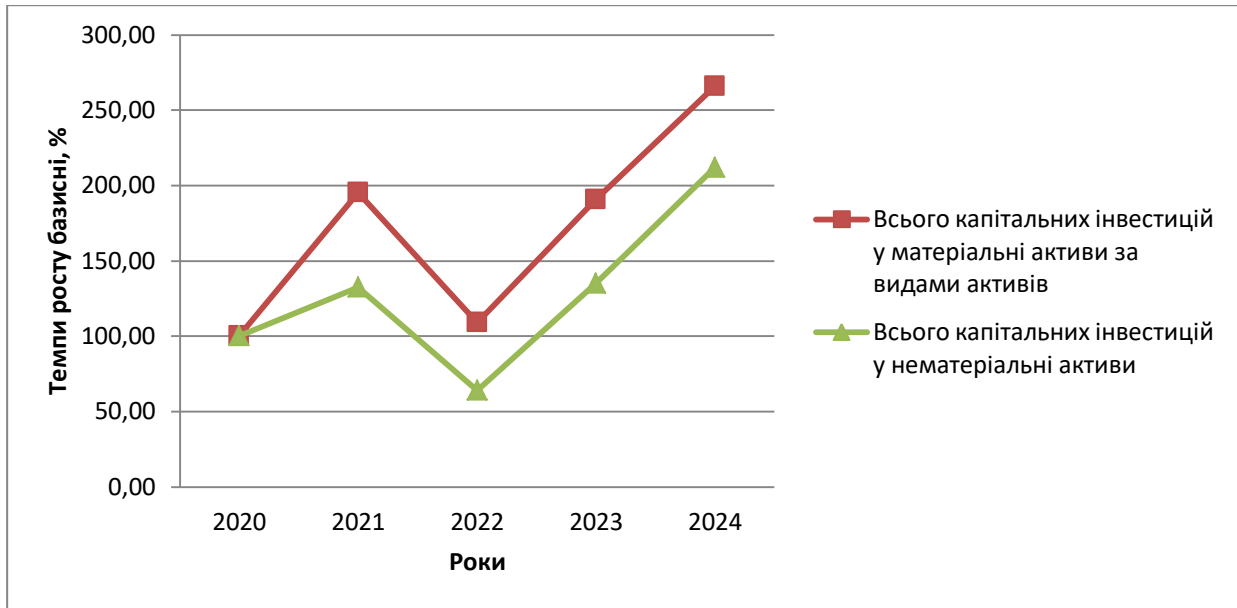

Рисунок 2.5 – Динаміка показників капітальних інвестицій у Івано-Франківському регіоні

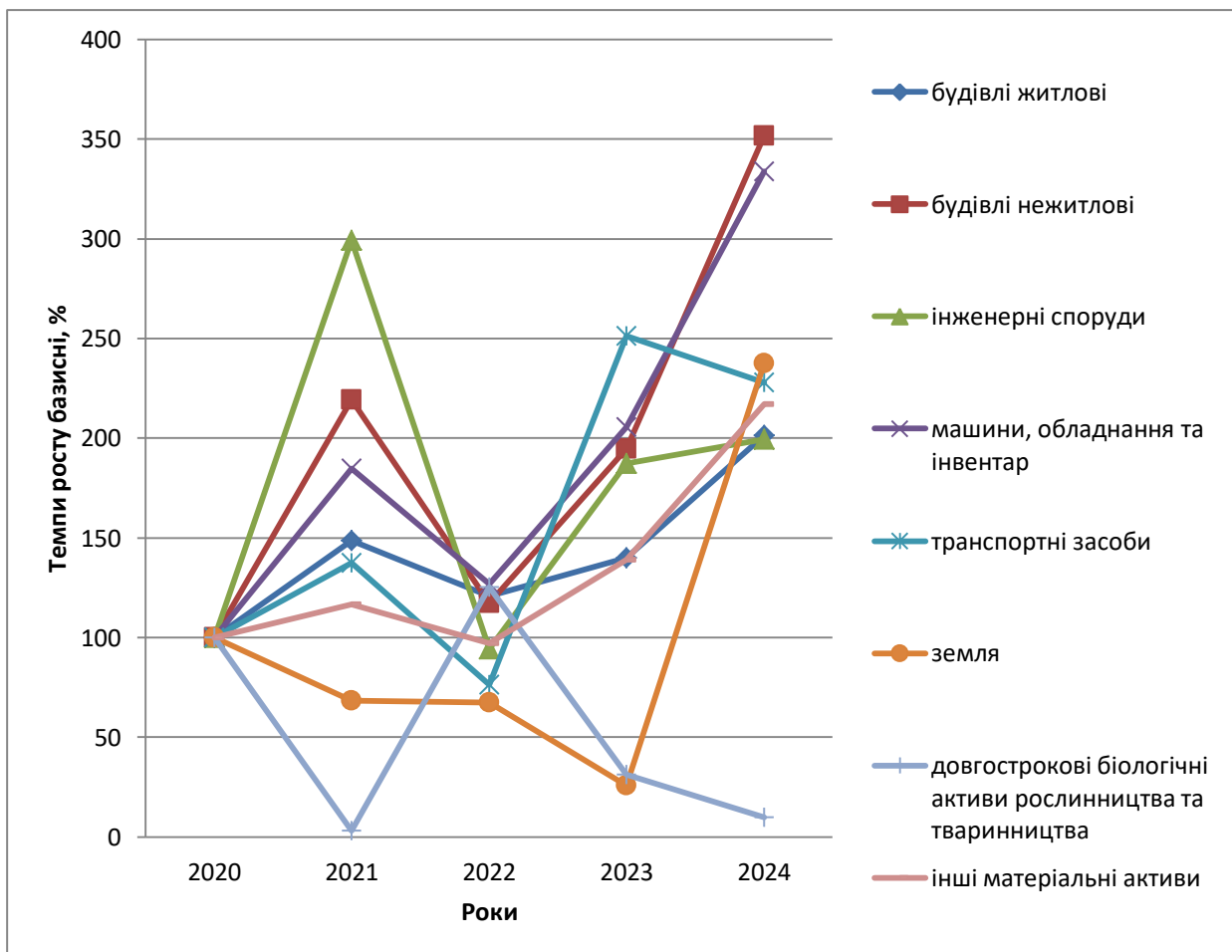

Рисунок 2.6 – Динаміка показників капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів у Івано-Франківському регіоні

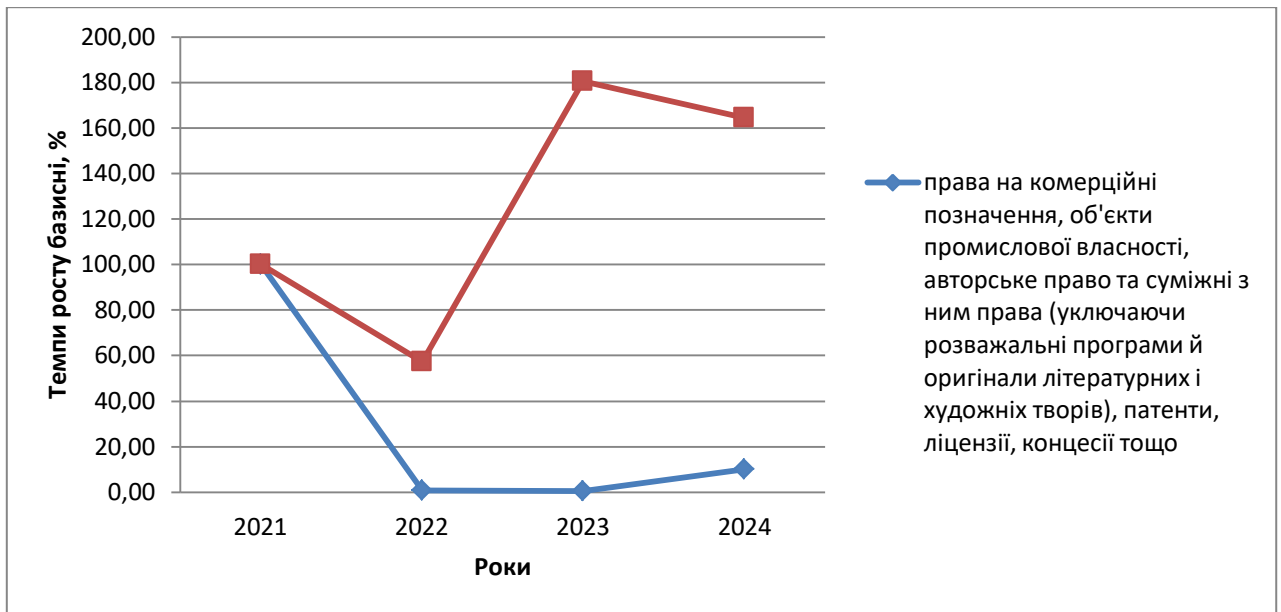

Рисунок 2.7 – Динаміка показників капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів у Івано-Франківському регіоні

До основних причин негативної тенденції зниження капітальних інвестицій можемо віднести продовження військового стану в Україні. До війни основними чинниками, які відлякували потенційних інвесторів вкладати кошти були проблеми з корупцією, відчуття невпевненості щодо отримання гарантій та безпечності повернення вкладених коштів. Значна частка економіки в країні функціонує за межами офіційного обліку, а це суттєво впливає на активність залучення інвесторів. Ті підприємства, які прозоро ведуть свій бізнес та сплачують податки отримують набагато менше доходів та перебувають в незахищеному становищі. Аналізуючи капітальні інвестиції за джерелами фінансування, варто відмітити, що основними інвесторами, які вкладають кошти у розвиток підприємства Івано-Франківської області є власні кошти підприємств і організацій, що складають — 59,2%, кредити банків та інших позик складають — 15,9%. Також варто відмітити, що велику частку інвестицій складають кошти населення на будівництво житла — 16,3%. Протягом січня-червня 2025 р. жодних інвестицій від інвесторів-нерезидентів в Івано-Франківську область не надходило.

До основних підприємств, які залучали іноземні інвестиції в довоєнний період належали, зокрема: для виробництва автоматичних пральних машин (ТОВ "Електролюкс Україна"), для виготовлення паркету і виробів зі зрощених щитів дерев'яних (ТОВ "Солід Україна"), для виробництва паперових конвертів (ТОВ "Куверт Україна") в м. Івано-Франківськ; для виготовлення електрокабельної продукції для легкових автомобілів (ТОВ "ЛЕОНІ Ваерінг Системс УА ГмбХ") в м. Коломия; для виробництва хлору і каустичної соди, виробництво суспензійного полівінілхлориду (ТОВ "Карпатнафтохім"), для виготовлення тафтингового покриття (ТОВ "Синтелон УА"), для виготовлення пластмасових труб (ТОВ "Калуський трубний завод"), для виробництва залізобетонних конструкцій в (ТОВ "З Бетони"), для виробництва лінолеуму (ТОВ "ТаркетВінісін") і виготовлення шпалер (ТОВ "Синтра") в м. Калуші; для виробництва виробів з дроту методом контактного зварювання (ТОВ "Дена Метал Україна") в Тисменицькому районі; для виробництва ламінованих деревостружкових плит у Брошнівській філії ТОВ "Кроно Україна"; для введення в експлуатацію тваринницькі комплекси та біогазовий завод потужністю 1,1 МВт у ТОВ "Гудвеллі Україна", для елеваторів, що зберігають зерно, сонячної електростанції "Богородчанська-1" та багато інших об'єктів [29].

2.3 Аналіз капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області

Для того щоб оцінити обсяги інвестицій у кожен галузь та зрозуміти пріоритети інвестиційної політики у Івано-Франківському регіоні доцільно провести дослідження показників капітальних інвестицій за видами діяльності. На основі даного аналізу формуються прогнозні тенденції та стратегічні рішення для активізації інвестиційної діяльності в регіоні, підвищення його конкурентоспроможності та забезпечення сталого економічного зростання.

Таблиця 2.10 — Показники капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області

Капітальні інвестиції	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Усього	6338028	12281979	6851489	12002208	16773862
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	611071	974470	786668	1303591	2058348
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	584316	914270	690203	1281530	2044559
Лісове господарство та лісозаготівлі	26755	к	к	к	к
Рибне господарство	–	к	к	к	к
Промисловість	2184046	4256596	2507668	4845127	7511073
Будівництво	971897	1921855	1475723	1611422	2477325
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	164852	229294	185702	350476	426827
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	34039	48747	34682	105484	56806
Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	94244	129481	87999	160279	286055
Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	36569	51066	63021	84713	83966
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	326276	437179	265428	987691	290090
Наземний і трубопровідний транспорт	225083	352994	201861	950398	172887
Водний транспорт	–	–	–	–	–
Авіаційний транспорт	–	–	–	–	–
Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	101193	84185	63567	37293	117203
Поштова та кур'єрська діяльність	–	–	–	–	–
Тимчасове розміщення й організація харчування	13398	13067	18698	82195	91636
Тимчасове розміщення	к	7418	15438	67587	78312
Діяльність із забезпечення стравами та напоями	к	5649	3260	14608	13324
Інформація та телекомунікації	22282	34049	35071	35132	54178
Видавнича діяльність, виробництво кіно- та відеофільмів, телевізійних програм, видання звукозаписів, діяльність у сфері радіо та телевізійного мовлення	к	4074	1382	к	к
Телекомунікації (електрозв'язок)	19968	26701	29731	27444	40003
Комп'ютерне програмування та надання інших інформаційних послуг	к	3274	3958	к	к
Фінансова та страхова діяльність	294	797	140	326	1290
Операції з нерухомим майном	291663	481685	346586	831119	1767231

Продовження таблиці 2.10

Професійна, наукова та технічна діяльність	11278	1339391	42964	32344	92107
Діяльність у сферах права та бухгалтерського обліку, архітектури та інжинірингу, технічні випробування та дослідження, діяльність головних управлінь (хед-офісів)	7375	1334469	22543	24845	к
Наукові дослідження та розробки	к	к	3195	к	10908
Рекламна діяльність і дослідження кон'юнктури ринку, інша професійна, наукова та технічна діяльність, ветеринарна діяльність	к	к	17226	к	к
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	35142	64060	42117	56702	60393
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	1150167	1680817	442965	1122472	1060199
Освіта	112054	156253	66618	83214	173090
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	417152	615779	615139	618476	662970
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	7264	21668	17550	34534	40601
Надання інших видів послуг	19192	55019	2452	7387	6504

Структура капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області свідчить, що найбільша частка капітальних інвестицій у досліджуваному регіоні належить промисловості та будівництву, проте, якщо відсоткова частка інвестицій у промисловість протягом досліджуваного періоду мали тенденцію до зростання то частка інвестицій у будівництво знизилася у порівнянні з базовим періодом. Варто відзначити, що у 2020 р. відсоткова частка інвестицій у державне управління й оборону та обов'язкове соціальне страхування складала 18,15%, проте протягом 2021-2024 рр. мала тенденцію до зменшення і вже у 2024 р. досягла значення — 6,32%. Частка інвестицій у професійну, наукову та технічну діяльність у 2021 р. мала різке зростання до рівня — 10,91%, проте вже у наступні періоди знизилася до рівня — 0,63%, 0,27% та 0,55% відповідно.

Динаміка капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області свідчить про зростання обсягів капіталовкладень у такі види діяльності як сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство; промисловість; будівництво; оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; тимчасове розміщення й

організація харчування; інформація та телекомунікації; інформація та телекомунікації; фінансова та страхова діяльність; операції з нерухомим майном; професійна, наукова та технічна діяльність; діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування; освіта; охорона здоров'я та надання соціальної допомоги; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок.

Таблиця 2.11 — Структура капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області

Капітальні інвестиції	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	9,64	7,93	11,48	10,86	12,27
Промисловість	34,46	34,66	36,60	40,37	44,78
Будівництво	15,33	15,65	21,54	13,43	14,77
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2,60	1,87	2,71	2,92	2,54
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	5,15	3,56	3,87	8,23	1,73
Тимчасове розміщування й організація харчування	0,21	0,11	0,27	0,68	0,55
Інформація та телекомунікації	0,35	0,28	0,51	0,29	0,32
Фінансова та страхова діяльність	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01
Операції з нерухомим майном	4,60	3,92	5,06	6,92	10,54
Професійна, наукова та технічна діяльність	0,18	10,91	0,63	0,27	0,55
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	0,55	0,52	0,61	0,47	0,36
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	18,15	13,69	6,47	9,35	6,32
Освіта	1,77	1,27	0,97	0,69	1,03
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	6,58	5,01	8,98	5,15	3,95
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,11	0,18	0,26	0,29	0,24
Надання інших видів послуг	0,30	0,45	0,04	0,06	0,04
Всього	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

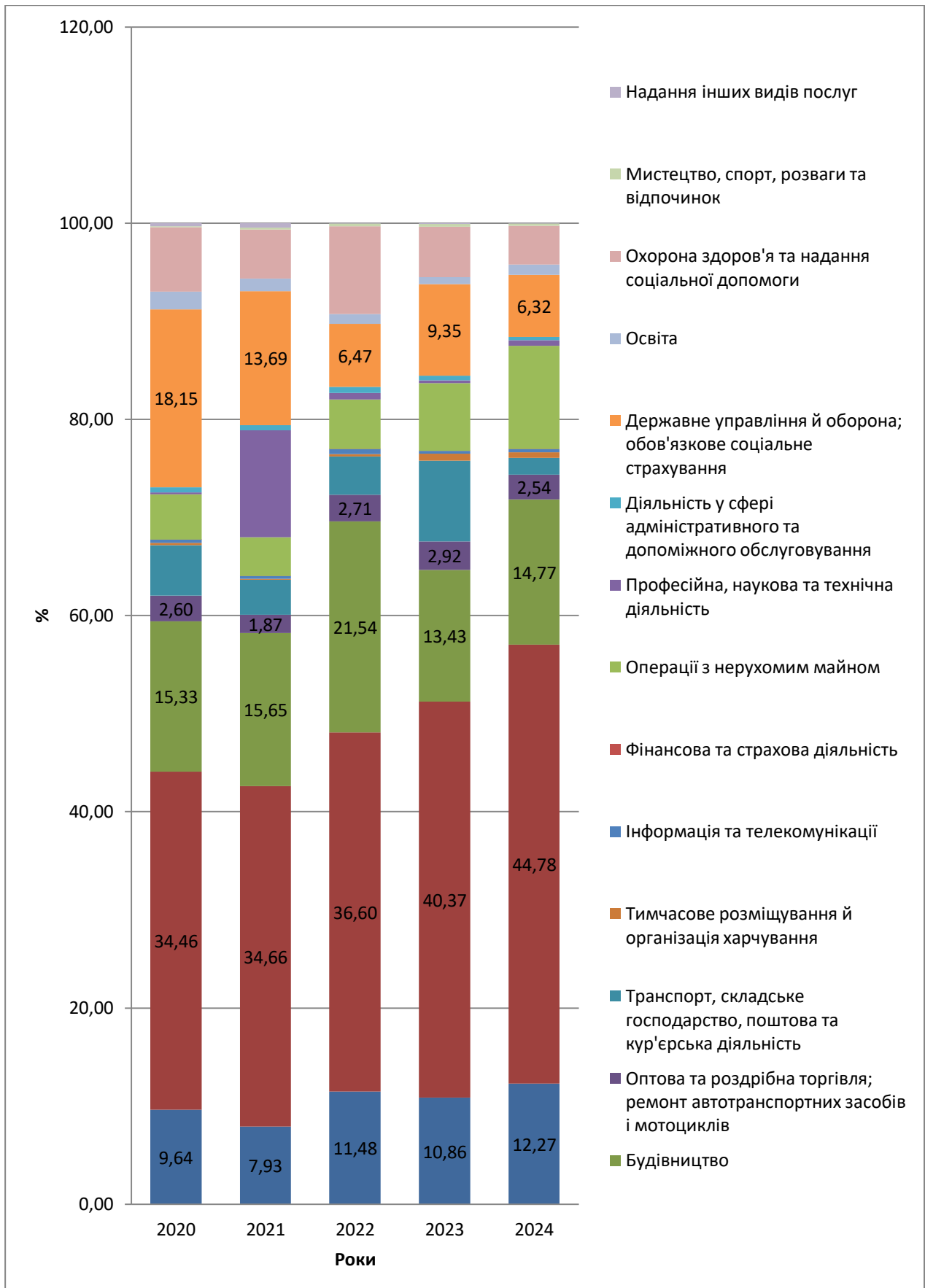

Рисунок 2.8 – Структура капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківському регіоні

Таблиця 2.12 — Динаміка капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області

Показники	Роки	Фактичне значення	Абсолютний приріст		Темп росту, %		Темп приросту, %	
			баз.	ланц.	баз.	ланц.	баз.	ланц.
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	2020	611071			100,00		100,00	
	2021	974470	363399	363399	159,47	159,47	59,47	59,47
	2022	786668	175597	-187802	128,74	80,73	28,74	-19,27
	2023	1303591	692520	516923	213,33	165,71	113,33	65,71
	2024	2058348	1447277	754757	336,84	157,90	236,84	57,90
Промисловість	2020	2184046			100,00		100,00	
	2021	4256596	2072550	2072550	194,89	194,89	94,89	94,89
	2022	2507668	323622	-1748928	114,82	58,91	14,82	-41,09
	2023	4845127	2661081	2337459	221,84	193,21	121,84	93,21
	2024	7511073	5327027	2665946	343,91	155,02	243,91	55,02
Будівництво	2020	971897			100,00		100,00	
	2021	1921855	949958	949958	197,74	197,74	97,74	97,74
	2022	1475723	503826	-446132	151,84	76,79	51,84	-23,21
	2023	1611422	639525	135699	165,80	109,20	65,80	9,20
	2024	2477325	1505428	865903	254,90	153,74	154,90	53,74
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2020	164852			100,00		100,00	
	2021	229294	64442	64442	139,09	139,09	39,09	39,09
	2022	185702	20850	-43592	112,65	80,99	12,65	-19,01
	2023	350476	185624	164774	212,60	188,73	112,60	88,73
	2024	426827	261975	76351	258,92	121,78	158,92	21,78
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2020	326276			100,00		100,00	
	2021	437179	110903	110903	133,99	133,99	33,99	33,99
	2022	265428	-60848	-171751	81,35	60,71	-18,65	-39,29
	2023	987691	661415	722263	302,72	372,11	202,72	272,11
	2024	290090	-36186	-697601	88,91	29,37	-11,09	-70,63
Тимчасове розміщення й організація харчування	2020	13398			100,00		100,00	
	2021	13067	-331	-331	97,53	97,53	-2,47	-2,47
	2022	18698	5300	5631	139,56	143,09	39,56	43,09
	2023	82195	68797	63497	613,49	439,59	513,49	339,59
	2024	91636	78238	9441	683,95	111,49	583,95	11,49
Інформація та телекомунікації	2020	22282			100,00		100,00	
	2021	34049	11767	11767	152,81	152,81	52,81	52,81
	2022	35071	12789	1022	157,40	103,00	57,40	3,00
	2023	35132	12850	61	157,67	100,17	57,67	0,17
	2024	54178	31896	19046	243,15	154,21	143,15	54,21
Фінансова та страхова діяльність	2020	294			100,00		100,00	
	2021	797	503	503	271,09	271,09	171,09	171,09
	2022	140	-154	-657	47,62	17,57	-52,38	-82,43
	2023	326	32	186	110,88	232,86	10,88	132,86
	2024	1290	996	964	438,78	395,71	338,78	295,71

Продовження таблиці 2.12

Операції з нерухомим майном	2020	291663			100,00		100,00	
	2021	481685	190022	190022	165,15	165,15	65,15	65,15
	2022	346586	54923	-135099	118,83	71,95	18,83	-28,05
	2023	831119	539456	484533	284,96	239,80	184,96	139,80
	2024	1767231	1475568	936112	605,92	212,63	505,92	112,63
Професійна, наукова та технічна діяльність	2020	11278			100,00		100,00	
	2021	1339391	1328113	1328113	11876,1	11876,1	11776,1	11776,1
	2022	42964	31686	-1296427	380,95	3,21	280,95	-96,79
	2023	32344	21066	-10620	286,79	75,28	186,79	-24,72
	2024	92107	80829	59763	816,70	284,77	716,70	184,77
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2020	35142			100,00		100,00	
	2021	64060	28918	28918	182,29	182,29	82,29	82,29
	2022	42117	6975	-21943	119,85	65,75	19,85	-34,25
	2023	56702	21560	14585	161,35	134,63	61,35	34,63
	2024	60393	25251	3691	171,85	106,51	71,85	6,51
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	2020	1150167			100,00		100,00	
	2021	1680817	530650	530650	146,14	146,14	46,14	46,14
	2022	442965	-707202	-1237852	38,51	26,35	-61,49	-73,65
	2023	1122472	-27695	679507	97,59	253,40	-2,41	153,40
	2024	1060199	-89968	-62273	92,18	94,45	-7,82	-5,55
Освіта	2020	112054			100,00		100,00	
	2021	156253	44199	44199	139,44	139,44	39,44	39,44
	2022	66618	-45436	-89635	59,45	42,63	-40,55	-57,37
	2023	83214	-28840	16596	74,26	124,91	-25,74	24,91
	2024	173090	61036	89876	154,47	208,01	54,47	108,01
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2020	417152			100,00		100,00	
	2021	615779	198627	198627	147,62	147,62	47,62	47,62
	2022	615139	197987	-640	147,46	99,90	47,46	-0,10
	2023	618476	201324	3337	148,26	100,54	48,26	0,54
	2024	662970	245818	44494	158,93	107,19	58,93	7,19
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2020	7264			100,00		100,00	
	2021	21668	14404	14404	298,29	298,29	198,29	198,29
	2022	17550	10286	-4118	241,60	81,00	141,60	-19,00
	2023	34534	27270	16984	475,41	196,77	375,41	96,77
	2024	40601	33337	6067	558,93	117,57	458,93	17,57
Надання інших видів послуг	2020	19192			100,00		100,00	
	2021	55019	35827	35827	286,68	286,68	186,68	186,68
	2022	2452	-16740	-52567	12,78	4,46	-87,22	-95,54
	2023	7387	-11805	4935	38,49	301,26	-61,51	201,26
	2024	6504	-12688	-883	33,89	88,05	-66,11	-11,95

Спадну тенденцію можемо спостерігати у таких видах діяльності як транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність; державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування; надання інших видів послуг.

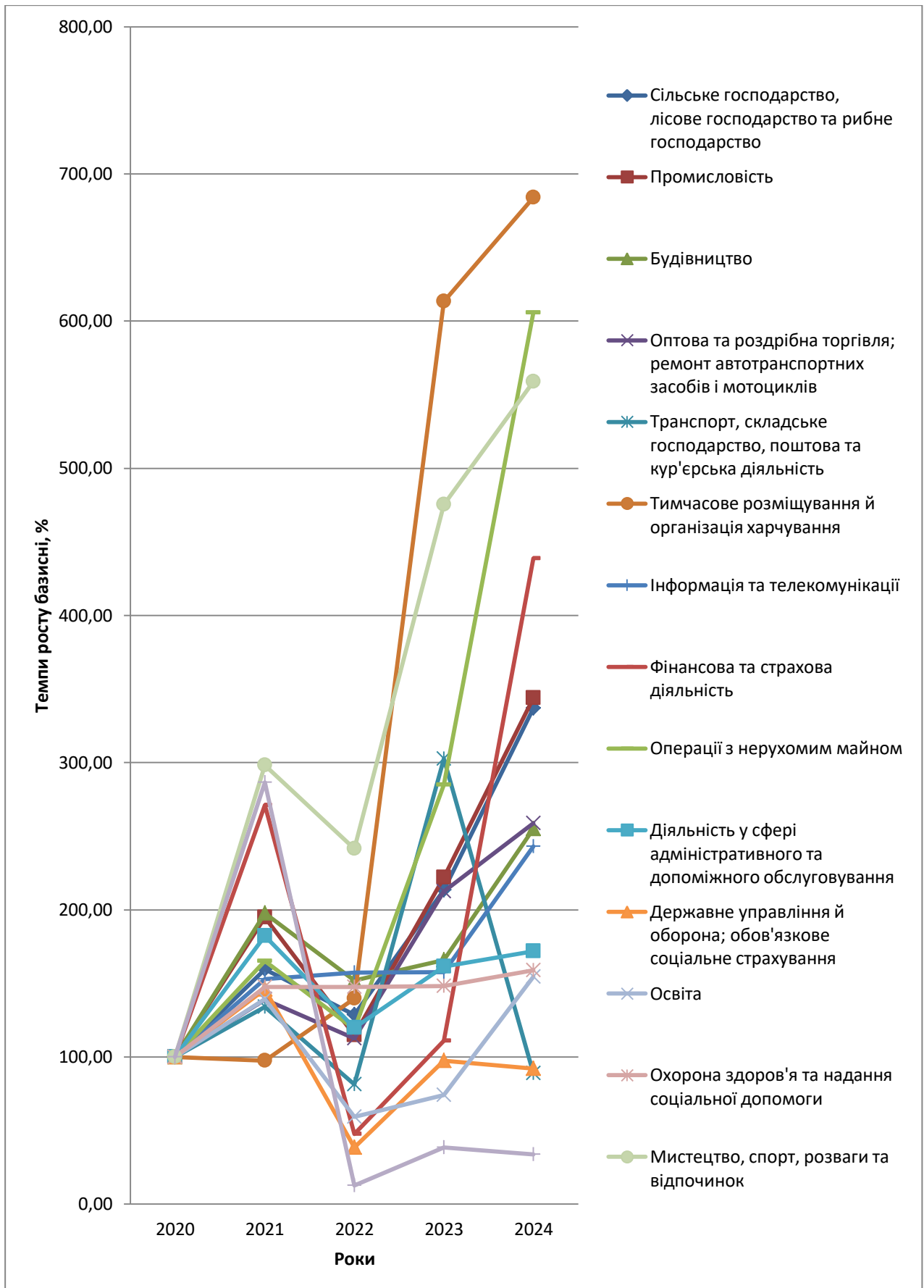

Рисунок 2.9 – Динаміка капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківському регіоні

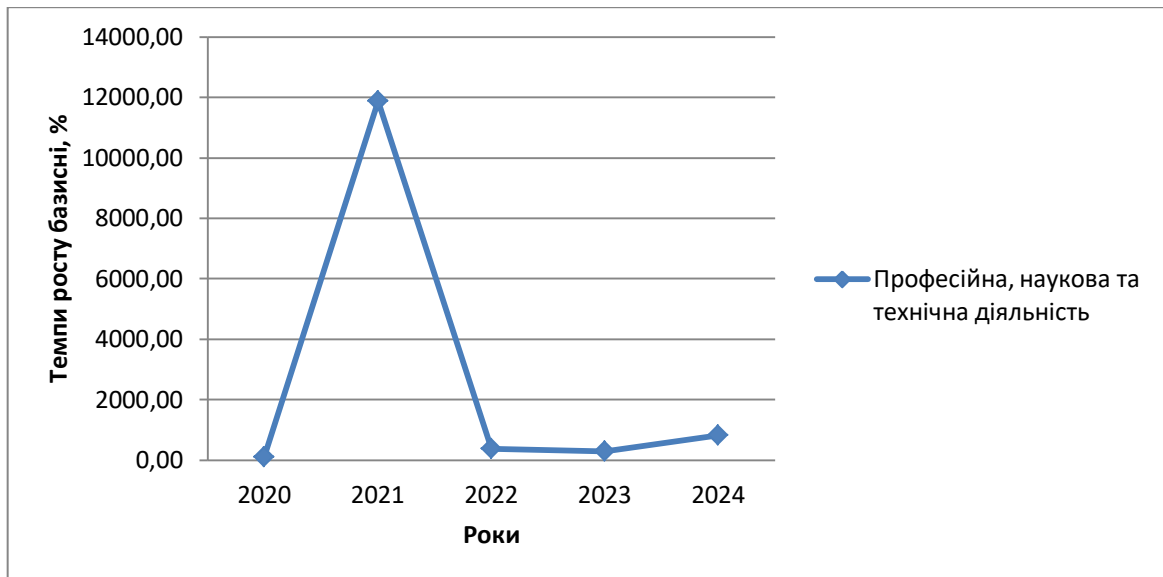

Рисунок 2.10 – Динаміка капітальних інвестицій професійної, наукової та технічної діяльності у Івано-Франківському регіоні

Приріст капітальних вкладень відбувся у більшій частині видів економічної діяльності досліджуваного регіону. Однак, значні інфляційні процеси спричинені всесвітньою пандемією Covid-19 та військовим вторгненням негативно впливають на активізацію інвестиційної діяльності в регіоні.

До основних перешкод щодо залучення інвестицій в досліджуваний регіон можемо віднести недостатній рівень інфраструктури окремих територій області, які потребують модернізації доріг та розроблення логістичних центрів. Значним бар'єром який стримує інвестиційні потоки в Україну загалом є військове вторгнення, нестабільна економічна ситуація, корупція, значні бюрократичні процедури, складнощі з отриманням дозвільних документів та затягування процесів погодження інвестиційних проектів, що значно знижує мотивацію приватних інвесторів і збільшує ризики неотримання доходу від інвестованого капіталу.

До вагомих перешкод інвестиційної активності також належать демографічні проблеми та відтік кваліфікованих кадрів. Молодь і висококваліфіковані працівники часто мігрують до великих міст України або за кордон у пошуках кращих можливостей. Це послаблює людський капітал

регіону, ускладнює залучення міжнародних компаній та стримує розвиток секторів, що потребують інженерних, технологічних і наукових спеціалістів.

Додатковим викликом виступають низький рівень інноваційності місцевих підприємств та слабкі зв'язки між бізнесом і науковими установами. Недостатня комерціалізація результатів наукових досліджень, слабка активність у впровадженні нових технологій і відсутність сформованої інноваційної екосистеми обмежують потенціал регіону для залучення сучасних, високотехнологічних інвестицій. Це підсилює необхідність розвитку технопарків, інкубаторів та програм стимулювання R&D.

Однією з ключових переваг Івано-Франківського регіону є вигідне географічне положення. Область розташована на перетині важливих транспортних шляхів, що поєднують Україну з країнами Європейського Союзу. Наявність міжнародного аеропорту, близькість до кордонів ЄС та зручні автомобільні маршрути роблять регіон привабливим для логістики, торгівлі та експорту продукції.

Важливою перевагою є розвинений туристичний та рекреаційний потенціал, адже саме Івано-Франківська область охоплює значну частину Карпатського регіону. Природні ресурси, гірськолижні курорти, лікувальні та оздоровчі місцевості створюють широкі можливості для інвестицій у готельно-ресторанний бізнес, інфраструктуру відпочинку, зелену енергетику та об'єкти культурно-освітнього туризму.

Сильним фактором залучення інвестицій є наявність кваліфікованого людського капіталу та освітньої бази. У регіоні діють університети, технічні інститути й коледжі, які готують спеціалістів у сферах інженерії, ІТ, науки та бізнесу. Це створює основу для розвитку інноваційних секторів, стартапів і переробної промисловості, а також забезпечує підприємства необхідними кадрами.

Також варто виділити динамічний розвиток малого та середнього бізнесу, який є основою економічної активності регіону. Гнучкість підприємців, активне залучення грантових програм, участь у бізнес-інкубаторах і регіональних

ініціативах сприяють формуванню підтримуючого середовища для інвесторів. Локальна влада розвиває електронні сервіси, інвестиційні портали та створює сприятливі умови для відкриття нових проєктів.

Окремою перевагою виступає ресурсний потенціал області, який включає лісові ресурси, джерела води, можливості для розвитку відновлюваної енергетики, агропромисловості та переробки. Ці ресурси дозволяють реалізовувати широке коло інвестиційних проєктів — від деревообробки та агропереробки до сонячних і біоенергетичних станцій, що забезпечує високий рівень диверсифікації економіки та інвестиційних можливостей.

Висновки до розділу 2

Аналіз динаміки капітальних інвестицій, обсягів реалізованої продукції, зовнішньоторговельної діяльності та зайнятості у 2020–2024 роках свідчить про складний, але поступово стабілізуючий розвиток економіки Івано-Франківської області. Регіон продемонстрував високу адаптивність до викликів, зумовлених пандемією, воєнними діями, логістичними порушеннями та структурними змінами ринку. Характерними є різкі коливання експорту й імпорту та глибоке падіння зайнятості у 2022 році, однак у 2023–2024 роках спостерігається помірне відновлення ключових показників, що свідчить про формування нової моделі економічної стійкості. Зростання капітальних інвестицій та стабілізація внутрішнього ринку є свідченням активізації ділових процесів і підвищення привабливості регіону.

Загалом регіон має значний потенціал для подальшого розвитку, однак потребує посилення інвестиційної, інноваційної та кадрової політики. Подальше нарощування виробництва, диверсифікація зовнішньоекономічної діяльності, створення нових робочих місць та модернізація підприємств є ключовими напрямками забезпечення економічного зростання. Івано-Франківська область, незважаючи на виклики, формує передумови для сталого розвитку, а комплексна державна та регіональна підтримка може значно

прискорити процес її економічного відновлення та підвищення конкурентоспроможності.

Аналіз динаміки капітальних інвестицій за видами економічної діяльності в Івано-Франківській області демонструє стійке зростання обсягів вкладень у широкий спектр секторів. Зокрема, нарощування інвестицій спостерігається у сільському, лісовому та рибному господарстві, промисловості, будівництві, оптовій і роздрібній торгівлі, а також у сфері ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів. Позитивні зміни також фіксуються у галузях тимчасового розміщування та організації харчування, інформації й телекомунікацій, фінансової та страхової діяльності, операцій з нерухомим майном.

Зростання обсягів капіталовкладень характерне й для професійної, наукової та технічної діяльності, адміністративного і допоміжного обслуговування, а також для соціально важливих секторів — освіти, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги. Крім того, активні інвестиційні процеси спостерігаються у сферах мистецтва, спорту, розваг та відпочинку, що свідчить про поступову диверсифікацію інвестиційних потоків та підвищення привабливості регіону для капіталовкладень.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ

3.1 Стратегічні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні

У сучасних умовах трансформації економіки України та підвищення вимог до конкурентоспроможності регіонів особливого значення набуває активізація інвестиційної діяльності. Івано-Франківська область, маючи вигідне географічне положення, туристичний потенціал та ресурси для розвитку промисловості й інновацій, здатна стати одним із найдинамічніших інвестиційних центрів Західної України. Однак існує низка бар'єрів, які стримують притік капіталу та реалізацію довгострокових проєктів.

Інвестиційна діяльність у Івано-Франківському регіоні спрямована на перетворення міста на конкурентоспроможний інноваційний економічний центр шляхом залучення внутрішніх та іноземних інвестицій у ключові галузі, розвитку малого та середнього бізнесу та покращення інвестиційного клімату.

До основних пріоритетів активізації інвестиційної діяльності можна віднести:

- альтернативна енергетика та енергозберігаючі технології, що включає розвиток проєктів сонячних електростанцій, біогазових установок та інших ініціатив у сфері відновлюваної енергії;
- інформаційні технології (ІТ) через стимулювання росту ІТ-сектору, який вже включає близько 50 компаній та 2000 фахівців, через підтримку кластерів та інкубаторів;
- промисловість, через залучення інвестицій у машинобудування, хімічну промисловість, деревообробку та легку промисловість. Прикладами успішного залучення є такі міжнародні компанії, як Electrolux та SE VO "Karpaty" (проєкт Aptiv/Delphi);
- сільське господарство та харчова промисловість: Підтримка агровиробництва та переробки продуктів харчування;

- туризм та рекреація сприяє розвитку туристичної інфраструктури, створення нових туристичних продуктів та просування міста як культурного та креативного центру;
- будівництво: Залучення інвестицій у виробництво будівельних матеріалів та реалізацію будівельних проєктів.

Ключові проєкти та ініціативи:

- ✓ "Нова економіка Івано-Франківська" (NEF): Проєкт, спрямований на економічну трансформацію міста шляхом використання існуючих економічних кластерів та нових інноваційних екосистем, зокрема через підвищення доданої вартості місцевого бізнесу;
- ✓ "Промприлад. Реновація": Флагманський інвестиційний проєкт на базі старого заводу, який передбачає створення інноваційного центру за чотирма напрямками: нова економіка, урбаністика, сучасне мистецтво та неформальна освіта. Він інтегрований у стратегію розвитку міста;
- ✓ Модернізація Міжнародного аеропорту Івано-Франківськ.

Підходи до залучення інвестицій:

Міська влада Івано-Франківська активно працює над покращенням інвестиційного іміджу та створенням прозорих умов для бізнесу. Це включає відкритість та прозорість місцевої влади, наявність інвестиційного порталу з необхідною інформацією, мапою інвестиційних об'єктів та переліком стартапів, комплексна підтримка інвестиційних проєктів та малого бізнесу з боку міської влади. Завдяки цим заходам Івано-Франківськ займає провідні позиції в рейтингах інвестиційної привабливості регіонів України.

На основі здійсненого аналізу у попередньому розділі магістерської роботи для формування стратегічних напрямів активізації інвестиційної діяльності у регіоні проведемо PEST-аналіз для виявлення потенційних ризиків та можливостей, що впливають на активізацію вищезгаданої діяльності в регіоні та SWOT-аналіз, який допоможе виявити внутрішні переваги та недоліки, а також зовнішні фактори, що можуть вплинути на розвиток інвестиційної діяльності регіону, з метою формування обґрунтованих стратегій.

Таблиця 3.1 — PEST-аналіз інвестиційного середовища Івано-Франківського регіону

Політичні фактори (P)	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Децентралізація та посилення ролі громад ✓ Можливості співпраці з ЄС ✓ Проекти міжнародної фінансової підтримки ✓ Регуляторні зміни щодо інвестицій ✓ Военні ризики та загальна нестабільність 	Доходи громад зросли на 27% за останні 3 роки
	До 60% інфраструктурних проєктів можуть фінансуватися грантами
	Скорочення часу на отримання дозволів на 30% економить бізнесу до 120 млн грн/рік
	Інвестори закладають +3–6% до вартості ризику
Економічні фактори (E)	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Потреба у модернізації виробництва ✓ Конкуренція регіонів за інвестиційні ресурси ✓ Зростання ролі туризму в економіці ✓ Обмежений доступ до фінансових інструментів ✓ Потенціал для розвитку «зеленої» енергетики 	Підвищення продуктивності на 18–25%
	За три роки середнє зростання +9%/рік
	Вартість кредиту для МСБ — 22–26% річних
	Додаткові 180–250 МВт при залученні €300–350 млн інвестицій
Соціальні фактори (S)	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Демографічний спад, міграція молоді ✓ Підвищення рівня цифрової грамотності ✓ Попит на екологічно чисті продукти ✓ Зростання внутрішнього туризму ✓ Активізація громадських ініціатив 	Щороку регіон втрачає 5–8 млрд грн недоотриманого ВРП
	68% населення володіє базовими цифровими навичками (вище за середній показник України — 62%)
	Ринок зростає на 14%/рік
	Внутрішній туризм додає 2 млрд грн до доходів області
Технологічні фактори (T)	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Швидка цифровізація виробничих процесів ✓ Розвиток ІТ-галузі та освіти ✓ Потреба у модернізації енергетики ✓ Розширення R&D напрямів ✓ Впровадження автоматизації та інновацій 	Підвищення продуктивності на 12–18% при впровадженні ERP/CRM
	10 тис. зайнятих у галузі → оборот ~8 млрд грн/рік
	Інвестиції у R&D на рівні 1% ВРП дають приріст ВРП на 1,7%
	Реконструкція мереж скорочує втрати на 12–16%, економія — ~210 млн грн/рік

Для кожного фактора задаємо:

вагу (W) — значущість фактору (0–1), сума ваг = 1;

оцінку (S) — сила впливу за 5-бальною шкалою:

- +5 — дуже позитивний вплив
- +3 — позитивний
- 0 — нейтральний

- -3 — негативний
- -5 — дуже негативний

Підсумкова оцінка: $I = \sum W_i \cdot S_i$

Таблиця 3.2 — Розрахункові значення PEST-аналізу інвестиційного середовища Івано-Франківського регіону

Політичні фактори (P)	W	S	W·S
✓ Децентралізація та посилення ролі громад	0,3	+4	+1.2
✓ Можливості співпраці з ЄС	0,3	+5	+1.5
✓ Проекти міжнародної фінансової підтримки			
✓ Регуляторні зміни щодо інвестицій	0,2	+3	+0.60
✓ Воєнні ризики та загальна нестабільність	0,2	-5	-1.00
Економічні фактори (E)			
✓ Потреба у модернізації виробництва	0,30	+4	+1.2
✓ Конкуренція регіонів за інвестиційні ресурси			
✓ Зростання ролі туризму в економіці	0,30	+3	+0.90
✓ Обмежений доступ до фінансових інструментів	0,25	-3	-0.75
✓ Потенціал для розвитку «зеленої» енергетики	0,15	+4	+0.60
Соціальні фактори (S)			
✓ Демографічний спад, міграція молоді	0.40	-4	-1.60
✓ Підвищення рівня цифрової грамотності	0.20	+4	+0.80
✓ Попит на екологічно чисті продукти	0.20	+3	+0.60
✓ Зростання внутрішнього туризму	0.20	+4	+0.80
✓ Активізація громадських ініціатив			
Технологічні фактори (T)			
✓ Швидка цифровізація виробничих процесів	0.30	+4	+1.20
✓ Розвиток IT-галузі та освіти	0.30	+5	+1.50
✓ Потреба у модернізації енергетики	0.20	+3	+0.60
✓ Розширення R&D напрямів	0.20	+4	+0.80
✓ Впровадження автоматизації та інновацій			

Отже, можемо зробити висновок, що зовнішнє середовище області дуже сприятливе, попри окремі ризики.

Наступним етапом є проведення SWOT-аналізу інвестиційного середовища Івано-Франківського регіону.

Таблиця 3.3 — SWOT-аналіз інвестиційного середовища Івано-Франківського регіону

S — Сильні сторони	
Вигідне географічне положення Розвинений туристичний потенціал Освітній потенціал Ресурси для зеленої енергетики Підприємництво	Логістичні витрати на 12–18% нижчі, ніж у східних регіонах (завдяки близькості до кордонів ЄС).
	Туристичний потік: 2,4 млн осіб/рік; середні витрати туриста — 3100 грн → річний обіг ~7,4 млрд грн.
	5 університетів, ~32 тис. студентів; щорічний випуск ІТ-фахівців — 2,2 тис. осіб.
	Потенціал виробництва: 320 МВт (ГЕС, СЕС, ВЕС). Реально використано — тільки 42%.
	96 малих підприємств на 10 тис. населення (на 14% вище, ніж середній показник України).
W — Слабкі сторони	
Нерозвинена інфраструктура Низький рівень ПІІ Відтік кадрів Застарілі технології Обмеженість венчурного капіталу	37% доріг потребують капітального ремонту; щорічні збитки бізнесу від логістичних затримок — ~280 млн грн.
	Прямі іноземні інвестиції — \$47 млн/рік, або \$35 на особу, при тому що у Львівській області — \$137/особу.
	12% молоді 18–35 років виїжджає щороку на роботу за кордон.
	46% підприємств працюють на обладнанні старше 15 років.
	Частка венчурного фінансування — менше 0,2% від інвестицій у регіоні.
O — Можливості	
Розвиток туризму Індустріальні парки Грантові програми ЄС Глибока переробка ІТ і R&D	За умови зростання потоку на 10% регіон отримає додатково 740 млн грн/рік.
	Один парк створює 500–700 робочих місць і генерує інвестиції 1,2–1,8 млрд грн.
	Потенційний обсяг фінансування — €25–40 млн/рік.
	Додана вартість зростає з 12% до 38% → +4,1 млрд грн у ВРП регіону.
	Якщо частка ІТ зросте з 4% до 6%, це +2,3 млрд грн у ВРП.
T — Загрози	
Економічна нестабільність Інфляція та валютні коливання Зниження туристичних потоків Конкуренція за інвестора Ризики на ринках	Падіння інвестицій у кризові роки — до -15%.
	Коливання курсу ±10% знижує обсяг ПІІ на 6–9%.
	Зниження на 20% = втрати ~1,5 млрд грн.
	Сусідні області пропонують податкові стимули на 5–7% вигідніші.
	Падіння цін на лісоматеріали на 15% → збитки ~400 млн грн.

Таблиця 3.4 — Розрахункові значення SWOT-аналізу інвестиційного середовища Івано-Франківського регіону

S — Сильні сторони	W	S	W·S
Вигідне географічне положення	0.20	+5	+1.00
Розвинений туристичний потенціал	0.25	+4	+1.00
Освітній потенціал	0.15	+3	+0.45
Ресурси для зеленої енергетики	0.20	+4	+0.80
Підприємництво	0.20	+3	+0.60
W — Слабкі сторони			
Нерозвинена інфраструктура	0.30	-4	-1.20
Низький рівень ПП	0.25	-3	-0.75
Відтік кадрів	0.20	-4	-0.80
Застарілі технології	0.15	-3	-0.45
Обмеженість венчурного капіталу	0.10	-2	-0.20
O — Можливості			
Розвиток туризму	0.25	+4	+1.00
Індустріальні парки	0.30	+5	+1.50
Грантові програми ЄС	0.15	+3	+0.45
Глибока переробка	0.20	+4	+0.80
IT і R&D	0.10	+3	+0.30
T — Загрози			
Економічна нестабільність	0.25	-5	-1.25
Інфляція та валютні коливання	0.20	-4	-0.80
Зниження туристичних потоків	0.15	-3	-0.45
Конкуренція за інвестора	0.25	-3	-0.75
Ризики на ринках	0.15	-2	-0.30

Отже, як бачимо, незважаючи на те, що інтегральний показник позитивний, але близький до нуля, то таке незначне значення показника характеризує середню інвестиційну привабливість, оскільки сильні сторони лише трохи переважають ризики. Тому доцільним є розрахунок загального інтегрального показника активізації інвестиційної діяльності регіону за підсумками проведених двох аналізів (PEST на 60% визначає зовнішні умови):

$$I_{total} = 0.4 \cdot I_{SWOT} + 0.6 \cdot I_{PEST}$$

$$I_{total} = 0.38 + 5.37 = 5.75$$

Проведений розрахунок свідчить, що макроекономічні та технологічні фактори (PEST) створюють позитивні умови для інвестування. SWOT-аналіз демонструє, що можливості перевищують ризики, однак необхідно мінімізувати слабкі сторони, зокрема бюрократію та нестачу інфраструктури.

Інтегральний показник свідчить про стабільне, але не максимально ефективне інвестиційне середовище, до основних рекомендацій щодо покращення ситуації можна рекомендувати підвищити технологічний рівень виробництва стимулювати партнерство влади та бізнесу та удосконалити систему підтримки інвесторів через цифрові сервіси. Зокрема, у ході проведеного дослідження встановлено, що інтегральний показник становить 5.75 (з 10), отже це свідчить, що регіон має вище середнього інвестиційне та інноваційне середовище. До головних проблем можемо віднести недовіру та бюрократію інвестиційної інфраструктури та відтік кадрів. Найбільшими драйверами зростання досліджуваної області можуть виступати індустріальні парки, туризм, ІТ, зелена енергетика.

На основі проведеного PEST та SWOT-аналізу запропонуємо модель активізації інвестиційної діяльності у Івано-Франківському регіоні. Модель складається з чотирьох взаємопов'язаних блоків:

- використання сильних сторін (S) та потенціалу можливостей (O);
- нейтралізація слабких сторін (W);
- мінімізація зовнішніх загроз (T);
- врахування зовнішніх політичних, економічних, соціальних і технологічних факторів (PEST).

1. Стратегічний блок: Розвиток на основі сильних сторін (S) та можливостей (O):

З огляду на високі бальні оцінки сильних сторін (3.85) та можливостей (4.05), модель передбачає зосередження на найбільш ресурсних напрямках:

1.1. Туристично-рекреаційний кластер

- створення цілорічних туристичних маршрутів;
- розвиток SPA-, лікувально-оздоровчих та спортивних центрів;
- інтеграція у міжнародні туристичні платформи;

очікуваний ефект: +10% туристичного потоку → +740 млн грн/рік.

1.2. Індустріально-виробничі хаби

- запуск 2–3 індустріальних парків;
- спеціальні стимули: зниження місцевих податків, компенсація підключення до мереж;
- потенційний ефект: 1,2–1,8 млрд грн інвестицій на кожен парк.

1.3. Розвиток ІТ та R&D сектору

- створення ІТ-кластеру на базі університетів;
- підтримка стартапів грантовими фондами;
- ефект: збільшення частки ІТ у ВРП з 4% до 6% → +2,3 млрд грн.

1.4. "Зелена" енергетика як магніт для інвесторів

- розвиток ВЕС, СЕС, малої гідроенергетики;
- ефект: додаткові 180–250 МВт потужності → €300–350 млн інвестицій.

2. Інфраструктурний блок: Нейтралізація слабких сторін (W)

Слабкі сторони мають сумарне негативне значення **–3.40**, тому їх необхідно компенсувати.

2.1. Інфраструктурна модернізація

- капітальний ремонт доріг (пріоритет — туристичні та логістичні маршрути);
- розвиток логістичних центрів;
- зниження логістичних втрат бізнесу на 200–280 млн грн/рік.

2.2. Залучення іноземних інвестицій

- створення регіонального «Invest Office»;
- промоція на інвестиційних форумах;
- збільшення ПІІ з \$35 до \$80–100 на людину (рівень Львівщини).

2.3. Програми утримання та повернення молоді

- доступне житло для молодих фахівців;
- податкові знижки для компаній, що створюють робочі місця для молоді.

2.4. Технологічна модернізація підприємств

- кредити під 5–7% на оновлення обладнання;

- зменшення частки застарілих технологій з 46% до 20% за 5 років.

3. Антиризиковий блок: Мінімізація загроз (Т)

Загрози мають високу сумарну вагу –**3.55**, тому модель включає запобіжні заходи.

3.1. Зменшення економічної нестабільності

- диверсифікація економіки (туризм + ІТ + переробка + енергетика);
- оптимізація структури експорту.

3.2. Захист від валютних та інфляційних ризиків

- стимулювання внутрішнього інвестора, який менш чутливий до валютних коливань;
- укладання довгострокових контрактів у стабільних валютах.

3.3. Підтримка туристичної галузі під час криз

- резервні програми фінансування;
- розвиток внутрішнього туризму (найстабільніший).

4. Інституційно-регуляторний блок: Реакція на PEST-фактори

PEST дав високий інтегральний результат — **8.95**, що вказує на сприятливе середовище. Модель використовує це як фундамент для прискорення інвестиційної активності.

4.1. Політичні (P):

- максимальне використання можливостей децентралізації;
- активізація співпраці з ЄС (Interreg, Horizon Europe, EBRD).

4.2. Економічні (E):

- стимулювання переробки та виробництва;
- створення умов для зростання туризму та енергоефективності.

4.3. Соціальні (S):

- освітні програми з підприємництва та ІТ;
- розвиток зелених і екологічних бізнесів.

4.4. Технологічні (T):

- формування регіонального інноваційного кластера;

- створення центрів трансферу технологій при університетах.

5. Інтегрована модель активізації інвестиційної діяльності

Модель передбачає:

I. Стратегія зростання (Growth strategy)

Стратегія зростання визначає напрями, де область має найвищий потенціал для масштабування інвестицій, формування нових точок економічного зростання та залучення внутрішніх і зовнішніх інвесторів. Вона базується на ключових можливостях (O) та сильних сторонах (S) регіону.

Стратегія включає 4 пріоритетні напрями:

1) туризм як високорентабельний інвестиційний сектор (Івано-Франківська область має один із найпотужніших туристичних потенціалів в Україні — Карпати, гірськолижні курорти (Буковель), екологічний, оздоровчий, гастрономічний та культурно-історичний туризм);

2) IT та R&D — інтелектуальний драйвер регіону. IT-сектор та сфера інновацій — один із найдинамічніших напрямів розвитку області, що має потенціал до створення високодохідних робочих місць та експортоорієнтованих продуктів;

3) індустріальні парки — основа виробничого зростання. Індустріальні парки є ключовим елементом залучення інвесторів, оскільки пропонують інфраструктурно підготовлені майданчики з податковими пільгами;

4) зелена енергетика — стратегічний екологічний та економічний рушій. Область має сприятливі умови для розвитку ВЕС, СЕС, біогазових установок, малої гідроенергетики.

II. Стратегія нейтралізації слабкостей (Defensive strategy)

Метою стратегії є усунення або мінімізація системних обмежень, які зменшують інвестиційну привабливість регіону. Основні слабкості регіону за SWOT-аналізом: недостатня інфраструктура; низький рівень прямих іноземних інвестицій (ПІІ); відтік кадрів; значна частка підприємств із застарілими технологіями.

Стратегія включає чотири ключові блоки:

- 1) інфраструктура: усунення транспортних та логістичних бар'єрів;
- 2) ПІІ — залучення прямих іноземних інвестицій;
- 3) кадровий потенціал: зупинка міграції та підвищення кваліфікації;
- 4) модернізація підприємств: оновлення технологічної бази.

III. Стратегія управління ризиками (Risk management strategy)

Стратегія спрямована на мінімізацію впливу зовнішніх і внутрішніх ризиків, які можуть гальмувати інвестиційну та інноваційну активність регіону. Основні загрози (Т) зі SWOT і фактори PEST-аналізу вказують на необхідність зменшення вразливості регіону до економічних, політичних, природних та технологічних ризиків.

Стратегія включає три ключові напрями:

- 1) захист від різких змін зовнішнього середовища (Stability & Anti-shock Measures). Зокрема, формування механізмів, що дозволяють регіону залишатися стабільним у періоди економічних, політичних чи безпекових шоків;
- 2) підсилення стійких секторів (Strengthening Economic Resilience). Акцент на секторах, які демонструють найбільшу стабільність і здатність генерувати додану вартість навіть у кризові періоди;
- 3) диверсифікація економіки (Diversification Strategy). Зменшення залежності регіону від окремих галузей шляхом розширення структури економіки.

IV. Інституційна підтримка (Institutional framework)

Мета інституційної підтримки — створити ефективне, зрозуміле та прозоре середовище, у якому інвестори, підприємці, стартапи та громади мають доступ до якісних сервісів, супроводу та діджиталізованих процедур. Саме інституції визначають, наскільки легко в регіоні розпочати бізнес, інвестувати та реалізовувати проекти.

Основні складові інституційної стратегії:

- 1) “InvestOffice IF Region” – ключовий інвестиційний інститут регіону. Це центральний інструмент координації інвестиційної діяльності області;

2) діджиталізація послуг — швидкість, прозорість, доступність. Діджиталізація — ключ до мінімізації корупційних ризиків та скорочення часу на бюрократичні процедури;

3) прозора дозвільна система — мінімізація корупції та бюрократії. Це один із найслабших елементів інвестиційного середовища, на який інвестори звертають особливу увагу.

Отже, очікуваний економічний ефект впровадження запропонованої нами моделі для Івано-Франківського регіону дозволить підвищити показник внутрішніх інвестицій на +20–30% за 3 роки; збільшити обсяги прямих іноземних інвестицій у 2–2.5 рази; збільшити туристичні надходження на +0,5–1 млн грн/рік; збільшити частку ІТ у ВРП з 4% до 6–7% та збільшити ВВП регіону на +7–10% у середньостроковій перспективі.

Отже, сформована модель базується на кількісному SWOT і PEST-аналізах та демонструє, що Івано-Франківська область має стійке підґрунтя для розвитку інвестиційної активності, а головними драйверами виступають: індустриальні парки, туризм, ІТ-кластер, зелена енергетика, інфраструктурна модернізація. Модель дозволяє підвищити інтегральний інвестиційний потенціал регіону до рівня найбільш конкурентних областей Західної України.

3.2 Державна регіональна політика щодо фінансового забезпечення інвестиційної привабливості регіонів

Підвищення інвестиційної привабливості регіонів є одним із ключових чинників збалансованого соціально-економічного розвитку держави. В умовах децентралізації, воєнних викликів та нерівномірності розвитку територій особливого значення набуває формування ефективних інструментів фінансової підтримки регіонів, які здатні забезпечити притік капіталу, модернізацію інфраструктури, розвиток бізнесу та стимулювання інновацій. Державна регіональна політика потребує посилення інструментів, що дозволяють не лише вирівнювати територіальні диспропорції, а й формувати конкурентоспроможні економічні центри, які здатні залучати приватні, іноземні й державні інвестиції.

Сучасні інвестиційні процеси в Україні характеризуються високими ризиками, нестабільністю та обмеженим доступом до фінансів для бізнесу. Це вимагає створення гнучких, прозорих і результативних фінансових інструментів, що дадуть змогу регіонам реалізовувати стратегічні проекти та підвищувати конкурентоспроможність.

Удосконалення інструментів фінансової підтримки державної регіональної політики є ключовою передумовою підвищення інвестиційної привабливості регіонів України. Це дає змогу забезпечити структурну модернізацію економіки, збалансувати розвиток територій, розширити можливості для бізнесу та залучити як внутрішні, так і зовнішні інвестиції. Комплексний підхід передбачає модернізацію фінансових інструментів ДФРР для залучення коштів у регіони, діджиталізація, посилення фінансової автономії, підтримка інновацій та ефективні інституції — створює конкурентне інвестиційне середовище та формує умови для довгострокового економічного зростання.

На основі дослідження стратегічних напрямів активізації інвестиційної діяльності у регіоні для фінансового забезпечення інвестиційної привабливості регіонів доцільно було б запропонувати застосування методу рейтингового оцінювання підприємств у регіоні для подальшої передачі цього рейтингу ДФРР. На основі такого оцінювання, розглядатиметься можливість інвестування підприємства, яке отримало найбільший рейтинг за кошти державного бюджету. У державному бюджеті на 2025 рік передбачено 1 млрд гривень на публічні інвестиційні проекти за кошти Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР).

При розподілі фінансування ДФРР застосовано територіально-орієнтований підхід. Пріоритет надано проектам із потребою у фінансуванні до 50 млн грн, по яких завершено тендерні процедури, укладено договори підряду та реалізацію яких буде завершено у 2025 році. Відповідно до принципу справедливого розподілу коштів: 50% обсягу ДФРР спрямовано на проекти прифронтових регіонів, 30% – на проекти центральних областей, 20% – на проекти західних регіонів [30].

Нами пропонується щоб для ухвалення рішення про інвестування Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР) проводив комплексну рейтингову оцінку підприємств, які подають заявки на фінансування. До розгляду беруться три найкращі підприємства регіону у відповідній галузі (наприклад: переробна промисловість, деревообробка, ІТ-сектор, харчова промисловість тощо).

Оцінювання ґрунтується на фінансовій звітності підприємств, зокрема даних форми №1 «Баланс»; форми №2 «Звіт про фінансові результати»; звіту про рух грошових коштів; приміток до фінансової звітності.

На основі цих даних розраховуються ключові показники ліквідності, фінансової автономії, коефіцієнт покриття та коефіцієнт обороту оборотних активів, які формують сумарний рейтинговий бал.

Методи рейтингового оцінювання підприємств ґрунтуються на комплексному підході до аналізу їхньої господарської діяльності, що передбачає одночасне врахування системи взаємопов'язаних фінансових, економічних та виробничих показників. Основна мета такого оцінювання полягає у формуванні інтегрального індикатора, який дозволяє всебічно охарактеризувати конкурентні позиції підприємства, визначити ефективність управління ресурсами, стійкість його розвитку та здатність до інвестиційного зростання.

Рейтингування, як метод аналітичного порівняння, забезпечує можливість упорядкувати підприємства за рівнем їхньої результативності. Воно відображає позицію кожної компанії у рейтингу залежно від того, наскільки її показники відповідають оптимальним або середньогалузевим стандартам. Таким чином, рейтингова оцінка є не лише підсумковим аналітичним критерієм, а й важливим елементом стратегічного управління, оскільки дозволяє виявити сильні й слабкі сторони підприємства.

Рейтингування є одним найбільш інформативних підходів до інтегральної оцінки підприємства. Його суть полягає в тому, що підсумовується сукупність фактичних значень вибраних показників або темпів їх динаміки, обчислених

щодо базового року чи нормативного значення. У підсумку формується єдиний узагальнюючий індекс, що дозволяє кількісно оцінити рівень розвитку підприємства.

Основні переваги методу:

- можливість порівнювати підприємства різних масштабів;
- простота розрахунків;
- можливість включати в модель широкий спектр показників;
- адаптивність до оцінки як абсолютних, так і відносних величин.

Водночас метод сум має і певні обмеження, зокрема — чутливість до різномірності показників. Тому його часто доповнюють нормуванням даних або ваговими коефіцієнтами. Завдяки використанню таких методів Державний фонд регіонального розвитку отримує можливість об'єктивно порівнювати підприємства, визначати їхній інвестиційний потенціал, оцінювати ступінь ризику та доцільність державного фінансування.

$$K_j = \sum_{i=1}^n a_{ij} \text{ або } K_j = \sum_{i=1}^n a^{\phi_{ij}} / a^{\phi_{ij}},$$

де $i = 1, 2, \dots, n$ — відповідний номер певного показника діяльності підприємства;

$j = 1, 2, \dots, m$ — відповідний номер підприємства в їхній сукупності.

Рейтингування один із кількісних методів комплексної рейтингової оцінки підприємств, який ґрунтується на вимірюванні ступеня відхилення фактичних значень показників підприємства від певної еталонної точки (ідеального підприємства).

Цей метод широко використовується під час оцінки конкурентоспроможності підприємств, рівня інвестиційної привабливості, ефективності господарської діяльності та фінансової стійкості.

Сутність методу полягає у тому, що для кожного підприємства вимірюється «відстань» між його показниками та еталонними значеннями. Чим менша відстань — тим ближче підприємство до еталону, отже, вищий рейтинг.

Чим більша відстань — тим гірше оцінюється діяльність підприємства. Таким чином, інтегральна оцінка визначається на основі геометричної аналогії та розраховується за принципом багатовимірного порівняння.

Еталонним підприємством є таке, що характеризується або максимальними значеннями показників (якщо їх зростання є позитивним), або мінімальними значеннями (якщо показник має негативний вплив, наприклад, собівартість чи боргове навантаження).

Еталон формується за формулою:

$$X_{0j} = \max X_{ij} \text{ або } X_{0j} = \min X_{ij}$$

Нормування показників:

Оскільки показники мають різні розміри та одиниці вимірювання, їх нормують і вибір напрямку залежить від того, чим більше значення показника тим краще або навпаки.

$$Z_{ij} = \frac{X_{ij}}{X_{0j}} \text{ або } Z_{ij} = \frac{X_{0j}}{X_{ij}}$$

Розрахунок Евклідової відстані (ключовий етап):

Для кожного підприємства обчислюється Евклідова відстань від нормованих показників підприємства до еталонної точки:

$$D_i = \sqrt{\sum_{j=1}^n (Z_{ij} - Z_{0j})^2}$$

де: D_i — інтегральне значення (чим менше, тим краще);

Z_{ij} — нормоване значення j -го показника для i -го підприємства;

Z_{0j} — еталонний рівень нормованого показника;

n — кількість показників.

Проведемо комплексну оцінку даних підприємств методом сум та методом відстаней:

Для прикладу було обрано чотири провідні підприємства у галузі легкої промисловості Івано-Франківського регіону. Максимальне значення

обиратимемо по кожному показнику, таким чином оберемо умовно найкраще підприємство:

№ 1 — ПАТ "Івано-Франківське ВТШП "Галичина";

№ 2 — ТЗОВ «Світ шкіри»;

№ 3 — ТОВ "Швейна фабрика "Довіра";

№ 4 — ТОВ "Тикаферлюкс".

Сандартизуємо показники та обчислюємо для кожного обраного нами підприємства значення його рейтингової (комплексної) оцінки.

Таблиця 3.6 — Застосування методу рейтингових оцінок для активізації інвестиційної діяльності регіону на прикладі підприємств легкої промисловості;

№ з/п	Показники	Підприємства			
		№1	№2	№3	№4
1	Коефіцієнт ліквідності	0,53	1,00	0,68	0,54
2	Коефіцієнт автономії	1,00	0,79	0,73	0,81
3	Коефіцієнт покриття	0,64	1,00	0,85	0,63
4	Коефіцієнт обороту оборотних активів	0,84	0,95	0,84	1,00
	Квадрат суми:	1,546	1,879	1,557	1,533
	Місця	3	1	2	4
	Рейтингова оцінка:	0,614	0,213	0,473	0,617
	Рейтинг	3	1	2	4

Найбільше значення квадрату суми відповідає підприємству ТЗОВ «Світ шкіри». З огляду на відібрані показники для проведення методики рейтингування підприємств показники ТЗОВ «Світ шкіри» є найближчими до еталону. Підтвердженням цього відповідає найменша величина показника рейтингової оцінки.

Різномірність показників іноді ускладнює розуміння реальної ефективності роботи підприємства. Тому для правильної інтерпретації результатів важливо застосовувати певну методику для забезпечення якісного результату дослідження. На основі визначення даної рейтингової оцінки підприємств, обласні державні адміністрації можуть подавати проекти у ДФРР для залучення коштів у регіон.

Додатковим підтвердженням надійності підприємства, яке реалізовуватиме проект у регіоні може бути підтвердження його рейтингової оцінки як одного із критеріїв щодо обрання претендентів для реалізації проектів котрі потребують залучення додаткових інвестицій.

3.3 Проблематика та перспективи розвитку інвестиційної привабливості регіонів

Проблематика розвитку інвестиційної привабливості регіонів полягає, насамперед, у нерівномірності економічного розвитку територій, що спричиняє значні диспропорції в розподілі капітальних вкладень. Регіони з високим рівнем інфраструктурного розвитку, потужним промисловим комплексом і сприятливим бізнес-середовищем переважають у залученні інвестицій, тоді як периферійні території стикаються з обмеженими фінансовими ресурсами. Додатковими бар'єрами виступають нестабільність законодавчого поля, недостатня прозорість регуляторних процедур і низька інституційна спроможність органів влади на місцях.

Важливою проблемою є також недостатній рівень розвитку транспортної, цифрової та соціальної інфраструктури, що стримує прихід інвесторів у менш розвинені регіони. Проблеми з логістикою, енергозабезпеченням, комунікаціями, а також низький рівень доступу до якісної робочої сили негативно впливають на ефективність реалізації інвестиційних проектів. У багатьох регіонах спостерігається міграція працездатного населення, що призводить до дефіциту кваліфікованих кадрів та обмежує можливості для інноваційного розвитку.

Разом з тим, перспективи розвитку інвестиційної привабливості регіонів залишаються значними. Важливим напрямом є модернізація інфраструктури, зокрема розвиток транспортних коридорів, індустріальних парків, технологічних кластерів та логістичних центрів. Такі проекти створюють умови для зниження витрат бізнесу, підвищення ефективності виробництва та

розширення ринків збуту. Крім того, впровадження цифрових технологій у сферу управління та надання адмінпослуг сприяє формуванню більш прозорого та передбачуваного середовища для інвесторів.

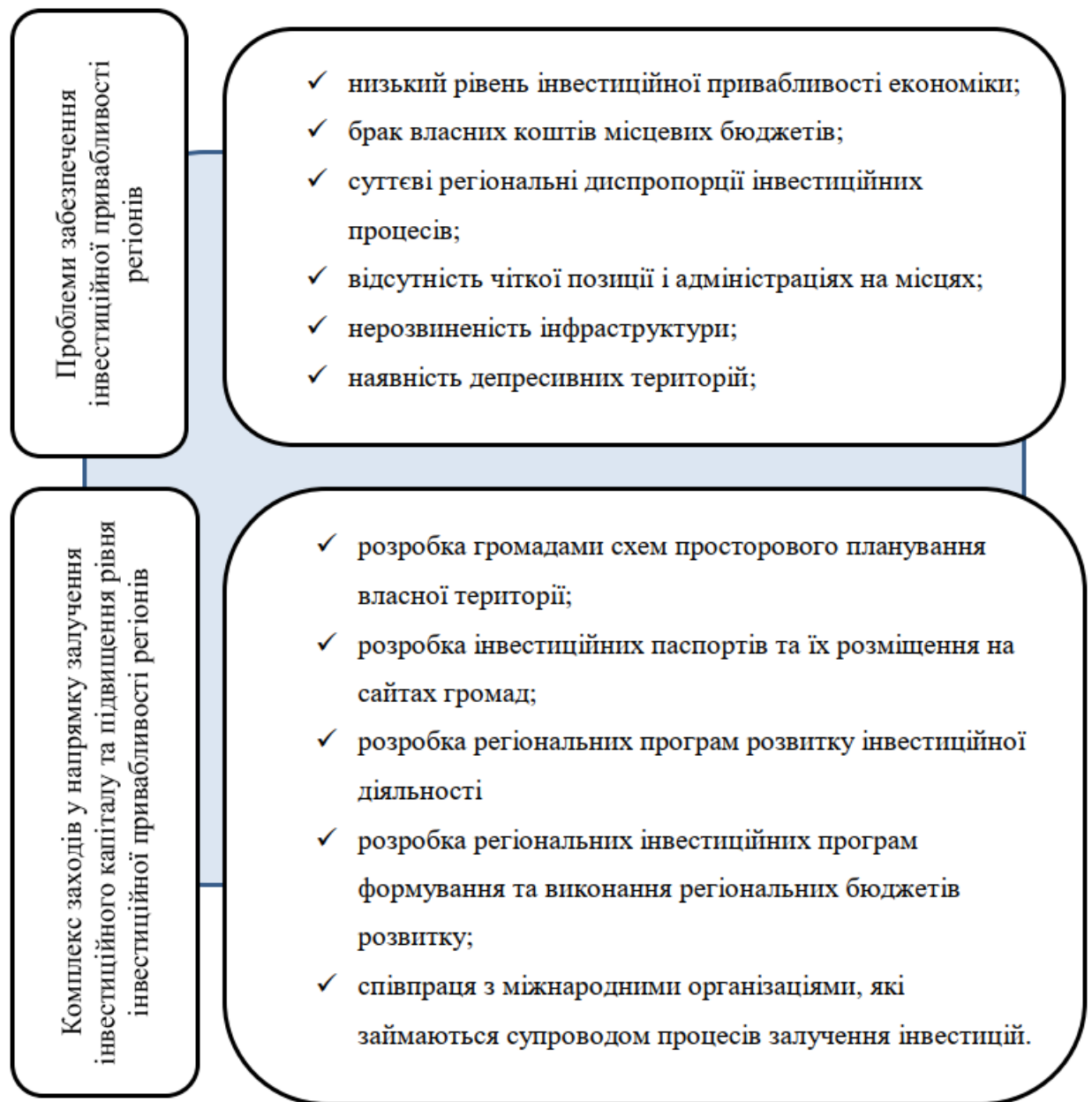

Рисунок 3.2 — Візуалізація основних проблем та перспектив розвитку інвестиційної привабливості регіонів

Важливою перспективою є розвиток людського капіталу, який стає ключовим чинником конкурентоспроможності регіонів. Розвиток системи професійної освіти, стимулювання науково-дослідної діяльності, підтримка стартапів і технологічних інновацій здатні підвищити продуктивність праці та забезпечити регіонам переваги у залученні креативних і високотехнологічних

інвестицій. Особливе значення має посилення співпраці між університетами, бізнесом і місцевою владою.

У довгостроковій перспективі підвищення інвестиційної привабливості регіонів можливе шляхом формування ефективної державної регіональної політики, спрямованої на стимулювання децентралізації, посилення фінансової автономії громад і запровадження механізмів підтримки пріоритетних галузей. Активна участь регіонів у міжнародних проектах, інтеграція у глобальні виробничі ланцюги та залучення прямих іноземних інвестицій можуть стати основою стійкого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності територій.

Результати дослідження свідчать, що інвестиційна привабливість регіонів залишається ключовим чинником їхнього соціально-економічного розвитку. Сформована проблематика — нерівномірність економічного зростання, інфраструктурна відсталість, нестабільність регуляторної бази та обмежена спроможність місцевих інституцій — істотно стримує потенціал регіонів щодо залучення капіталу. Водночас ці виклики створюють основу для визначення чітких напрямів політики, спрямованої на активізацію інвестиційної діяльності.

Проведений аналіз підтвердив, що регіони з розвиненою інфраструктурою, модернізованими підприємствами та ефективним управлінням демонструють набагато вищу здатність залучати внутрішні та зовнішні інвестиції. Однак для більшості територій України характерними залишаються системні структурні проблеми — трудова міграція, недофінансування, недостатня інноваційна активність та низький рівень інтегрованості у глобальні економічні процеси. Це потребує комплексних заходів державної підтримки та стратегічного підходу на рівні громад.

Перспективи розвитку інвестиційної привабливості регіонів пов'язані переважно з модернізацією інфраструктури, цифровізацією управлінських процесів, розвитком людського капіталу та створенням сучасних інноваційних екосистем. Суттєвого значення набуває інтеграція регіональних економік у міжнародні ланцюги доданої вартості, розвиток експортних можливостей та

посилення співпраці між державою, бізнесом і науковими установами. Ці чинники здатні забезпечити довгострокову стабільність і конкурентоспроможність територій.

Таким чином, підвищення інвестиційної привабливості регіонів можливе лише за умов поєднання стратегічного планування, цілеспрямованих інституційних реформ і ефективного використання внутрішнього потенціалу кожної області. Формування сприятливого інвестиційного клімату має ґрунтуватися на принципах прозорості, передбачуваності та партнерства, що дозволить створити стійкі економічні моделі розвитку та забезпечити зростання добробуту населення.

Івано-Франківський регіон має вагомий природно-ресурсний, туристичний та промисловий потенціал, однак інвестиційна активність залишається нижчою за можливий рівень. Однією з ключових проблем є застаріла інфраструктура, особливо транспортна та енергетична, що підвищує логістичні витрати підприємств та знижує швидкість реалізації інвестиційних проєктів. Недостатня кількість сучасних виробничих площ і повільна модернізація основних фондів також стримують залучення великих інвесторів.

Помітним викликом для області є кадровий дефіцит. Трудова міграція, зниження чисельності працездатного населення та недостатня кількість спеціалістів технічних і інженерних спеціальностей формують бар'єри для розвитку промислових, ІТ- та інноваційних секторів. Освітні заклади регіону не завжди встигають адаптувати освітні програми до потреб ринку праці, що знижує конкурентоспроможність місцевих кадрів.

Ще однією проблемою є обмежена інституційна підтримка інвесторів. Процедури одержання дозволів та погоджень залишаються складними, а сервіс «єдиного вікна» недостатньо розвинений. Крім того, область потребує активнішої промоції на міжнародних платформах, адже її інвестиційний бренд поки не є достатньо упізнаваним. Це створює бар'єр для залучення зовнішнього капіталу і стримує формування довгострокових інвестиційних проєктів.

Попри зазначені проблеми, регіон має значні перспективи активізації інвестиційної діяльності. Одним із ключових напрямів є розвиток зеленої енергетики, промислової інфраструктури та індустріальних парків, які можуть стати осередками інновацій і технологічного виробництва. Також привабливими є туристична та рекреаційна сфери, які здатні приносити стабільний дохід і стимулювати розвиток малого та середнього бізнесу. Крім того, регіон демонструє зростання у сфері ІТ та досліджень, що відкриває можливості для створення технопарків, стартап-хабів та інноваційних кластерів.

Стратегічні перспективи розвитку інвестиційної привабливості Івано-Франківщини пов'язані з активізацією інвестиційної діяльності в регіоні, цифровізацією державних послуг, прозорим регуляторним середовищем, інтеграцією у міжнародні економічні мережі та активною державною підтримкою інфраструктурних проєктів. За умови модернізації інституційної системи та ефективного використання ресурсного потенціалу область здатна стати одним із найбільш конкурентних інвестиційних центрів Західної України, забезпечуючи стале зростання та посилення економічної стійкості.

Висновки до розділу 3

Стратегічні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні передбачають формування конкурентних переваг через модернізацію інфраструктури, підтримку інноваційних секторів, розвиток промислових та індустріальних майданчиків, а також удосконалення інституційної підтримки бізнесу. Важливими є створення сприятливого бізнес-середовища, стимулювання підприємництва, активізація міжнародної кооперації та підвищення інвестиційної відкритості регіону.

Державна регіональна політика у сфері фінансового забезпечення інвестиційної привабливості має бути спрямована на забезпечення збалансованого розвитку територій, посилення ролі місцевих бюджетів, запровадження ефективних інструментів підтримки проєктів розвитку, а також

оптимальну взаємодію центральних і регіональних органів влади. Серед ключових завдань — удосконалення механізмів розподілу ресурсів ДФРР, підвищення прозорості фінансування, стимулювання залучення приватних інвестицій і сприяння реалізації інфраструктурних та інноваційних проєктів.

Проблематика й перспективи розвитку інвестиційної привабливості регіонів визначають необхідність комплексного підходу до подолання структурних дисбалансів, зміцнення економічної стійкості та підвищення конкурентоспроможності територій. Наявні виклики — нерівномірність розвитку, кадровий дефіцит, обмежені інвестиційні ресурси й ризики зовнішньої нестабільності — можуть бути трансформовані у точки зростання за умови стратегічного планування, інноваційної модернізації та ефективної взаємодії влади, бізнесу й громади. Реалізація цих напрямів відкриває можливість формування в Україні сучасного інвестиційного простору, здатного забезпечити сталий розвиток і високий рівень добробуту населення.

ВИСНОВКИ

У першому розділі даної магістерської роботи було досліджено генезис та сутність інвестиційної діяльності регіону, виокремлено систему показників для дослідження інвестиційної діяльності регіону та охарактеризовано основні напрями активізації інвестиційної діяльності у регіоні.

Проведене дослідження генезису та сутності інвестиційної діяльності регіону підкреслює її визначальну роль у забезпеченні ефективного та сталого розвитку як національної економіки в цілому, так і окремих її регіонів. В умовах сучасних трансформаційних процесів в Україні, які характеризуються значним спадом інвестиційної активності та старінням виробничого потенціалу, активізація інвестиційної діяльності є критичною передумовою для економічного зростання. Термін «інвестиції» та «інвестиційна діяльність» є комплексними та багатогранними економічними категоріями, що пояснює відсутність єдиного універсального визначення. Еволюція економічної думки — від античних уявлень про примноження багатства до меркантилізму та сучасних неокласичних теорій — демонструє постійну зміну їхнього змісту.

Узагальнення наукових підходів дозволяє трактувати інвестиції як витрати капіталу, що є результатом обмеження поточного споживання, і спрямовуються на приріст капіталу або досягнення більшої вигоди (включно із соціальними та екологічними ефектами) у майбутньому.

Інвестиційна діяльність розглядається як система дій та заходів, орієнтованих на пошук, залучення та ефективне використання інвестиційних ресурсів, що передбачає обмін капіталом, відшкодування витрат та кінцеву мету — отримання прибутку або досягнення позитивних соціально-економічних результатів.

Таким чином, розуміння глибинної сутності та історичного контексту інвестиційної діяльності є фундаментальним для формування ефективної регіональної інвестиційної політики, здатної залучити необхідні ресурси для якісного оновлення продуктивних сил регіону.

Ефективне господарювання в сучасних умовах вимагає системного та багатостороннього підходу до управління інвестиційними процесами. Такий підхід має органічно поєднувати державне регулювання, ініціативу місцевих органів влади та активну участь приватного сектору.

Активізація інвестиційного клімату безпосередньо залежить від усунення ризиків та створення сприятливого середовища. Основними передумовами для цього є забезпечення стабільності законодавчої бази та гарантування захисту прав інвесторів; підвищення прозорості фінансових відносин та зменшення корупційних ризиків; значне зменшення адміністративних бар'єрів та спрощення дозвільних процедур; модернізація та розвиток транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури.

Надзвичайно важливим чинником є орієнтація інвестиційної політики на пріоритети сталого розвитку. Це вимагає комплексного врахування не лише економічної вигоди, але й соціальних та екологічних ефектів.

Саме такий підхід забезпечує формування інноваційноспрямованої, конкурентоспроможної та екологічно безпечної економіки регіону.

Отже, активізація інвестиційної діяльності у регіоні є ключовим стратегічним інструментом для підвищення конкурентоспроможності територій, створення нових робочих місць, забезпечення зростання добробуту населення.

Аналіз ключових економічних показників регіону за період 2020–2024 років демонструє високий потенціал інвестиційної стійкості та адаптивності економічної системи в умовах значних зовнішніх шоків, включаючи пандемію та повномасштабне вторгнення. Капітальні інвестиції продемонстрували виразний зростаючий тренд (збільшення на 164% за п'ять років), що свідчить про зміцнення економічної активності та здатність регіону до швидкого відновлення та прискореного розвитку після кризових спадів. Динаміка обсягу реалізованої продукції також підтверджує пружність регіональної економіки, яка швидко відновилася після глибокого падіння 2022 року, перевищивши довоєнний рівень. Ці показники свідчать про те, що бізнес-середовище регіону

швидко реагує на зміни, ефективно адаптується та має життєздатність для нарощування виробництва та інвестиційної активності.

Водночас, зовнішньоекономічна діяльність та ринок праці регіону виявилися більш вразливими до системних потрясінь. Експорт товарів зазнав суттєвого спаду після пікового 2021 року, що відображає порушення логістичних ланцюгів та загальну нестабільність зовнішньої торгівлі. Хоча імпорт також скоротився, стабілізація його рівня у 2024 році вказує на поступове відновлення промисловості та модернізацію підприємств. Найбільш критичним викликом є стійке скорочення зайнятості (на 13,2% за п'ять років), що створює ризик дефіциту кваліфікованої робочої сили та може стати головним обмежувачем для подальшого економічного зростання. Таким чином, для реалізації високого інвестиційного потенціалу регіону необхідно сфокусувати стратегічні зусилля на відновленні зовнішньоторговельних зв'язків та розробці комплексних програм стимулювання зайнятості і повернення трудових ресурсів.

Для стійкої активізації інвестиційної діяльності у регіоні необхідно впроваджувати чітко визначені стратегічні напрями, які виходять за рамки простого залучення капіталу. Ці напрями мають бути сфокусовані на системному підвищенні конкурентоспроможності території шляхом розвитку інноваційної інфраструктури, підтримки малого та середнього бізнесу, а також орієнтації на пріоритети сталого розвитку. Успіх залежить від створення сприятливого інвестиційного клімату, що передбачає зменшення адміністративних бар'єрів, гарантування захисту прав інвесторів та забезпечення стабільності регуляторного поля.

Ключову роль у фінансовому забезпеченні інвестиційної привабливості регіонів відіграє державна регіональна політика. Вона повинна мати на меті вирівнювання міжрегіональних диспропорцій та стимулювання інвестицій у депресивні або пріоритетні галузі. Це вимагає використання не лише прямих бюджетних асигнувань (наприклад, для інфраструктурних проєктів), але й інструментів державно-приватного партнерства, створення фондів

регіонального розвитку та запровадження податкових стимулів для інвесторів. Ефективність такої політики прямо залежить від прозорості фінансових механізмів та децентралізації повноважень у сфері інвестиційного менеджменту.

Незважаючи на наявність стратегічних планів, розвиток інвестиційної привабливості регіонів стикається з низкою фундаментальних проблем. До них належать високі корупційні ризики, нестабільна політична та економічна ситуація, а також недостатній рівень розвитку інфраструктури та низька кваліфікація кадрів у деяких регіонах. Перспективи ж пов'язані з європейською інтеграцією, залученням іноземних інвестицій через міжнародні фінансові інституції та активним впровадженням цифрових технологій для підвищення прозорості та ефективності інвестиційних процесів. Подолання існуючої проблематики шляхом реалізації вищезазначених стратегій є вирішальним для забезпечення довгострокового економічного зростання регіонів України.

Перелік використаних джерел

1. Забарна Э. Н. Інвестиційна компонента соціально-економічного розвитку регіону. Науковий журнал «Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія «Економіка». 2017. № 5 (33). – С. 62–67.
2. Другов О. О., Орловський О. С. Активізація інвестиційної діяльності в умовах росту в ній участі іноземних інвесторів. Регіональна економіка. 2010. № 8 (44). С. 198–204.
3. Змієнко М. О. Генезис інвестиційної теорії у системі економічної науки. Сталий розвиток економіки: [Всеукр. наук.- виробн. журн.]. 2011. № 5. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_5/44.pdf (дата звернення 01.10.2025).
4. Снеткова А. Генезис трактувань дефініції «інвестиції». Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. 2016. №186. С. 44–52.
5. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.
6. Базилевич В. Д., Гражевська Н. І., Гайдай Т. В., Леоненко П. М., Нестеренко А. П. Історія економічних учень: [навч. посіб.]. Київ: Знання, 2004. 1300 с.
7. Стеченко Д. М. Формування і використання регіонального інноваційно-інвестиційного потенціалу. Стан і проблеми трансформації фінансів та економіки регіонів у перехідний період: зб. наук. праць/ Хмельницький економічний університет. Хмельницький, 2006. С. 66–71.
8. Бутко М. Сучасна проблематика оцінки інвестиційної привабливості регіону/ М. Бутко, С. Зеленський, О. Акименко // Економіка України. – 2005. - № 11. - С.30-37.
9. Детюк Т. Г. Інвестиційний клімат в Україні. / Т.Г. Детюк // Економіка та держава. – 2009. – №1 – С. 31 - 33.
10. Мамуль Л.О. Нові методичні підходи до аналізу інвестиційної привабливості регіонів/ Л.О. Мамуль, Т.А. Чернявська // Вісник економічної науки України. – 2005. – № 1(7). – С. 83-89.

11. Вахович І. М. Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізми реалізації : монографія. Луцьк : Надстир'я, 2007. 496 с.
12. Герасимчук З В., Вавдіюк Н. С. Економічна безпека регіону : монографія. Луцьк : Надстир'я, 2006. 244 с.
13. Побурко Я. О., Данилко В. К. Часткові та комплексні статистичні оцінювання внеску регіонів України у соціально-економічний розвиток держави. Регіональна економіка. 2004. № 3. С. 121–139.
14. Федулова Л. І. Світові тенденції інвестування у контексті реалізації завдань сталого розвитку. Економічна теорія та право. 2016. № 3. С. 27–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2016_3_4 (дата звернення 30.09.2025).
15. Макогон Ю., Іванкова Д. Сучасний стан інвестиційного клімату в Україні. Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства. 2016. №2. URL: <https://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/view/74/70> (дата звернення 01.11.2025).
16. Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future. URL: <https://www.britannica.com/topic/Brundtland-Report> (дата звернення 06.07.2025).
17. Стратегію сталого розвитку “Україна – 2030”. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/stratehiya-staloho-rozvytku-ukrayiny-do-2030-roku> (дата звернення 01.11.2025).
18. Вербицька Г. Л., Мельник О. Г. Удосконалення механізму оцінювання ефективності інвестиційного проекту. Вісник Національного університету Львівська політехніка. 2008. № 635: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. С. 156–162.
19. Павліха Н. В., Лугова М. С. Інвестиційне співробітництво як економічний детермінант активізації сталого просторового розвитку регіону. Сучасні економічні, соціальні та екологічні детермінанти активізації розвитку країни та її регіонів: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 28–29 квіт. 2017 р.: у 2-х ч. Ч. 2 / ред. кол.: Лендел М. А. (гол. ред.) та ін. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. С. 32–34.

20. Беленький П. Ю., Шевченко-Марсель В. І., Другов О. О. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможності регіону / НАН України, Ін-т регіон. дослідж. Львів, 2006. – 129 с
21. Патон Б. Є. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. акад. НАН України, д.т.н., проф., заслуженого діяча науки і техніки України. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. Київ: Держ. установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2016. 72 с.
22. Гришко В. В. Регіональні чинники сталого розвитку регіону. Економіка і регіон. 2015. № 4. С. 46–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2015_4_10 (дата звернення 01.04.2025)
23. Демчук Н. І. Чинники та показники інвестиційної привабливості регіональних соціально-економічних структур. Економіка. Менеджмент. Бізнес. №2(8). 2013. С. 118 – 123.
24. Рогач О. І. Теорія інтерналізації. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія “Міжнародні відносини”. 2005. №31-32. С. 97–100.
25. Дацко О., Мокій А., Павліха Н., Науменко Н., Інституціональне забезпечення інноваційного розвитку територіальних громад України. Регіональна економіка. 2018, №4. 185 С. 17–27. URL: http://re.gov.ua/re201804/re201804_017_MokiyAI,PavlikhaNV,NaumenkoNS,DatskoOI.pdf (дата звернення 24.06.2021).
26. Мискін Ю. І., Мискіна О. О. Ідентифікація напрямів активізації інвестиційної діяльності як об’єкта податкового стимулювання. Вісник економіки, транспорту і промисловості. 2017. № 57 С. 112–120
27. Лугова М. С. Активізація інвестиційної діяльності як визначальний фактор розвитку регіону. Сучасні тренди міжнародних економічних відносин & Управління проектами Європейського Союзу: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 20–22 верес. 2018 р.) / за ред. Н. В. Павліхи. Луцьк: ВежаДрук, 2018. С. 134–137.

28. Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua>
29. Інвестиційний портал Івано-Франківщини URL:
<https://invest.if.gov.ua/cooperation/inozemni-investiciyi>
30. ДФРР профінансує 48 проєктів на 1 млрд гривень у 2025 році URL:
<https://dream.gov.ua/ua/news/article-116>

БІБЛІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Тема магістерської роботи: «Дослідження інвестиційної діяльності Івано-Франківського регіону»

Обсяг пояснювальної записки – 87 стор.

1. Підходи до трактування сутності інвестиційної діяльності;
2. Класифікація інвестиційної діяльності;
3. Динаміка основних показників соціально-економічного розвитку Івано-Франківського регіону;
4. Структура капітальних інвестицій Івано-Франківського регіону;
5. Структура капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів та структура капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів у Івано-Франківському регіоні;
6. Динаміка показників капітальних інвестицій у Івано-Франківському регіоні;
7. Динаміка показників капітальних інвестицій у матеріальні активи за видами активів та динаміка показників капітальних інвестицій у нематеріальні активи за видами активів у Івано-Франківському регіоні;
8. Структура капітальних інвестицій за видами діяльності у Івано-Франківській області;
9. Динаміка капітальних інвестицій за видами діяльності та динаміка капітальних інвестицій професійної, наукової та технічної діяльності у Івано-Франківському регіоні;
10. PEST-аналіз інвестиційного середовища Івано-Франківського регіону;
11. SWOT-аналіз інвестиційного середовища Івано-Франківського регіону;
12. Інтегрована модель активізації інвестиційної діяльності;
13. Застосування методу рейтингових оцінок для активізації інвестиційної діяльності регіону на прикладі підприємств легкої промисловості;
14. Візуалізація основних проблем та перспектив розвитку інвестиційної привабливості регіонів.